
Istungidokument

A8-0056/2018

6.3.2018

RAPORT

nõukogu soovituse kohta nimetada ametisse Euroopa Keskpanga asepresident
(N8-0053/2018 – C8-0040/2018 – 2018/0804(NLE))

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raportöör: Roberto Gualtieri

SISUKORD

	lk
ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	3
1. LISA: LUIS DE GUINDOSI ELULOOKIRJELDUS	4
2. LISA: LUIS DE GUINDOSI VASTUSED KÜSIMUSTIKULE	6
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS.....	30

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

nõukogu soovitusse kohta nimetada ametisse Euroopa Keskpanga asepresident
(N8-0053/2018 – C8-0040/2018 – 2018/0804(NLE))

(Konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 20. veebruari 2018. aasta soovitust (N8-0053/2018)¹,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 283 lõike 2 teist lõiku, mille alusel Euroopa Ülemkogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0040/2018),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 122,
  - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0056/2018),
- A. arvestades, et 22. veebruari 2018. aasta kirjas konsulteeris Euroopa Ülemkogu Euroopa Parlamendiga Luis de Guindosi Euroopa Keskpanga asepresidendiks nimetamise küsimuses kaheksa-aastase ametiajaga alates 1. juunist 2018;
- B. arvestades, et majandus- ja rahanduskomisjon hindas esitatud kandidaadi kvalifikatsiooni, pidades eelkõige silmas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 283 lõikes 2 esitatud tingimusi ja artiklis 130 sätestatud EKP täieliku sõltumatuse nõuet; arvestades, et hindamise käigus sai parlamendikomisjon kandidaadilt elulookirjelduse ning vastused talle saadetud kirjalikule küsimustikule;
- C. arvestades, et seejärel korraldas parlamendikomisjon 26. veebruaril 2018. aastal kandidaadi ühe- ja veerandtunnise kuulamise, kus kandidaat esines avasõnavõtuga ja vastas seejärel parlamendikomisjoni liikmete küsimustele;
- D. arvestades, et parlament väljendab muret seoses soolise tasakaalustatuse, valikumenetluse, ametissenimetamise ajastuse ja poliitilise sõltumatusega ning palub nõukogul alustada parlamendiga dialoogi selle üle, kuidas tulevaste ametissenimetamiste korraldust parandada;
1. toetab nõukogu soovitust nimetada Luis de Guindos Euroopa Keskpanga asepresidendiks;
  2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja liikmesriikide valitsustele.

---

¹ ELT C 67, 22.2.2018, lk 1.

1. LISA: LUIS DE GUINDOSI ELULOOKIRJELDUS

Luis de Guindos Jurado

Majandus-, tööstus- ja konkurentsiminister

Sünniaeg: 16. jaanuar 1960

HARIDUS

- BSc majanduse eriala, ülikool CUNEF, Colegio Universitario de Estudios Financieros – *cum laude*.
- Técnico Comercial y Economista del Estado (riigimajanduse spetsialist, riigieksami hinne „A“, paremusjärjestuses esimene)

KUTSETEGEVUS

Avalik sektor

- Majandus-, tööstus- ja konkurentsiminister (alates novembrist 2016).
Vastutusvaldkonnad: majandus ja ettevõtluse toetamine; rahvusvahelised majandussuhted; makromajanduse analüüs; Hispaania riigikassa; rahvusvaheline kaubandus ja investeerimine; teadus, arendustegevus ja innovatsioon ning tööstus.
- Majandus- ja konkurentsiminister (detsember 2011 – november 2016)
- Majandusküsimuste riigisekretär (2002–2004)
- Valitsuse majanduskomisjoni sekretär (2002–2004)
- Majandus- ja konkurentsipoliitika peasekretär (2000–2002)
- Majandus- ja konkurentsipoliitika peadirektor (1996–2000)

Eriülesanded

- Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) ja eurorühma liige ning G20 alaline külaline
- Euroopa stabiilsusmehhanismi (alates 2012), Rahvusvahelise Valuutafondi, Maailmapanga, Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Ameerika Riikide Arengupanga, Aafrika Arengupanga, Kesk-Ameerika Majandusintegratsiooni Panga, Aasia Arengupanga (alates 2011) ja Aasia Taristuinvesteeringute Panga (alates 2017) juhataja
- ELi majandus- ja rahanduskomitee liige (2002–2004)
- ELi majanduspoliitika komitee aseesimees (1996–2000)
- ECOFINi Hispaania delegatsiooni juht ELi Hispaania eesistumisperioodil (2002)

Erasektor

- Haridusasutuse IE Business School ja keskuse PwC Center for the Finance Sector direktor (märts 2010 – detsember 2011)
- PricewaterhouseCoopers, vastutusvaldkond: finantsteenused (detsember 2008 – detsember 2009)
- Nomura Securities, tegevjuht (september 2008 – detsember 2008)
- Lehman Brothers, Ibeeria tegevjuht (aprill 2006 – september 2008)
- AB Asesores, tegevjuht (1988–1996)
- Endesa, S.A., Endesa Chile, Unedisa, Logista ja BMN juhatuse liige.

2. LISA: LUIS DE GUINDOSI VASTUSED KÜSIMUSTIKULE

A. Isiklik ja erialane taust

1. Palun tooge esile oma peamised erialased oskused monetaar-, finants- ja ettevõtlusvaldkonnas ning peamised Euroopa ja rahvusvahelised kogemused.

Mul on majanduse ja ettevõtluse erialal BSc ülikoolist CUNEF, mille lõpetasin *cum laude*. Olin riigimajanduse spetsialistide ja kaubanduseksperptide riigieksami tulemuste paremusjärjestuses esimesel kohal. Minu akadeemiline taust on monetaar-, finants-, majandus- ja ettevõtlusvaldkond.

Lisaks olen töötanud riigiametnikuna mitmes ametis, sealhulgas majandusküsimuste riigisekretäri ning majandus- ja konkurentsipoliitika peasekretärina. Nendes ametites oli mul võimalus osaleda sellise majanduspoliitika väljatöötamisel, tänu millele täitis Hispaania kõik vajalikud tingimused ja astus rahaliitu.

Alates 2011. aastast olen Hispaania majandus-, tööstus- ja konkurentsiminister. Ministrina vastutan riigikassa ning majanduse ja ettevõtluse toetamise, rahvusvaheliste majandusküsimuste, makromajanduse analüüsi, rahvusvaheliste investeeringute ja kaubanduse, teaduse, arendustegevuse ja innovatsiooni ning tööstuse valdkonna eest.

Selles ametis olen toetanud Hispaania finantssektori põhjalikku reformi, mis hõlmab süsteemi rekapiitalseerimist ja restruktureerimist ning muid meetmeid, millega tagada, et tulevikus toimub kriisilahendus ilma maksumaksja raha kasutamisetä. Mitu nendest meetmetest võeti Hispaaniale Euroopa stabiilsusmehhanismist (ESM) määratud finantsabiprogrammi kaudu. Kõik need meetmed on võimaldanud taastada finantsüsteemi nõuetekohase toimimise, mis on rahapoliitika peamine edasiviiv jõud.

Majandusministrina olen esindanud Hispaaniat ELi majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus ja eurorühmas. Nendes foorumites olen aidanud üles ehitada majandus- ja rahaliitu.

Lisaks olen G20 alaline külaline ning töötanud Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM), Rahvusvahelise Valuutafondi, Maailmapanga, Euroopa Investeeringupanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Ameerika Riikide Arengupanga, Aafrika Arengupanga, Kesk-Ameerika Majandusintegratsiooni Panga, Aasia Arengupanga ja Aasia Taristuinvesteeringute Panga juhatajana.

Peale selle olen töötanud finantssektoriga seotud mitmes eraettevõtjas (vastutav finantsteenuste eest ettevõtjas PricewaterhouseCoopers, Ibeeria tegevjuht ettevõtjas Lehman Brothers ja ettevõtjas Nomura Securities, ettevõtja AB Asesores tegevjuht) ning haridussektoriga seotud ettevõtjates (haridusasutuse IE Business School ja keskuse PwC Centre for the Finance Sector direktor).

Olen ka töötanud ettevõtjate Endesa, S.A., Endesa Chile, Unedisa, Logista ja BMN juhatuse liikmena.

2. Kas Teil on ärilisi või rahalisi osalusi või muid sidemeid, mis võiksid olla vastuolus Teid ootavate kohustustega, ja kas on teisi asjakohaseid isiklikke või muid tegureid, mida parlament peab Teie ametissenimetamist kaaludes arvesse võtma?

Ei, mul ei ole ärilisi osalusi ega sidemeid, mis võiksid olla vastuolus mind ootavate kohustustega. Mul on ainult personaalne pensioniskeem ja osakud avatud investeerimisfondis. Mõlemat haldab ettevõtja Mutuactivos, mis on kindlustusandja investeerimisteenuste filiaal. Mul ei ole otse ega kaudselt muud finantsvara.

Mul on ka maja Lõuna-Hispaanias, 50 % Madridis asuvast korterist ning muud kinnisvara, mille pärisin oma vanematelt.

Mis puudutab muud isiklikku teavet, mis võib olla tähtis seoses EKP ametikohaga, siis minu 30-aastane tütar töötab nooremanalüütikuna ühes Hispaania jaepangas. Minu 26-aastane poeg töötab aga ühe kindlustusettevõtte investeerimisosakonnas.

3. Millised on Teie peamised eesmärgid, mida taotleksite oma Euroopa Keskpanga mandaadi jooksul?

Pean kinni Euroopa Liidu lepinguga Euroopa Keskpangale antud mandaadist: hoida kogu euroalas hinnad stabiilsed ja toetada liidu üldist majanduspoliitikat. Minu panus EKPsse hõlmab põhjalikku ja terviklikku lähenemist otsuste tegemisel, et võtta arvesse kõigi vastastikku toimivate majanduspoliitiliste aspektide mõju.

Nende eesmärkide täitmiseks järgin hoolega sõltumatust ja läbipaistvust kui EKP peamisi aluspõhimõtteid, sest ilma nendeta ei oleks võimalik täielikult jõustada tulemuslikku rahapoliitikat.

B. EKP rahapoliitika

4. Milline peaks olema EKP rahapoliitika praegustes makromajanduslikes tingimustes?

Esmalt pidagem meeles, et EKP mandaadi alusel tuleb tagada, et euroala keskpika perioodi inflatsioon oleks alla 2 %, kuid selle lähedal.

Kuigi selle valdkonna majandustegevus on taastumas, ei ole see veel kaasa toonud keskpika perioodi inflatsiooniväljavaate järjepidevat paranemist (2018. aastal on EKP projektide keskmine koguinflatsioon 1,4 % ja 2019. aastal 1,5 %) ning prognoos on jätkuvalt tagasihoidlik. Alusinflatsiooni surve on endiselt väike, sest tööturg on jätkuvalt väga loid. On vaja aega, et tööturul täheldatud areng tekitaks dünaamilisemat palgakasvu. Pealegi sõltub praegune inflatsiooniväljavaade teataval määral ikkagi EKP erakorraliste meetmete loodud stiimulitest. Seepärast on euroala majandus- ja rahandustingimuste ning seni võetud meetmete mõju pidev ümberhindamine põhjendatud. Eeldatavasti jätkab EKP praeguse rahapoliitikaga, kuni alusinflatsiooni surve suureneb ja täheldatakse piisavaid märke jätkusuutlikust inflatsiooni kohandamisest. Seetõttu peaks EKP oma mandaadi täitmiseks olema vajaduse korral valmis poliitikat muutma.

Samuti peab EKP olema valvas finantsriskide liigse suurenemise suhtes praeguses väga madalate intressimäärade ning leebete monetaar- ja finantstingimustega keskkonnas.

5. Mida arvate euroala rahandustingimuste ja krediidile juurdepääsu heterogeensusest ja selle mõjust EKP ühtsele rahapoliitikale?

Iga piisavalt suure rahanduspiirkonna riikide või piirkondade majandusstruktuurides esineb paratamatult teatavat heterogeensust. Euroala ei ole erand.

EKP kujundab oma poliitikat nii, et see sobiks tervele euroalale. Majanduslik heterogeensus muudab rahapoliitika elluviimise keerukamaks. Mida intensiivsem on struktuurne ja tsükliline lähenemine, seda tõenäolisemalt sobib rahapoliitika igale liikmesriigile. Vahel on EKP poliitika mõne liikmesriigi jaoks liiga leebe, teiste jaoks aga liiga range. Nii juhtus enne kriisi. Mõne riigi intressimäärade järsk langus pärast euro kasutuselevõttu põhjustas jätkusuutmatut

kasvu, mis oli seotud kriisi hiljem süvendanud tasakaalustamatuse suurenemisega. Sellistes oludes suurendas erinevusi kasvu- ja inflatsioonimäärades rahapoliitika, mis ei saanud kõigile sobida.

Rahandustingimuste heterogeensus sõltub paljudest teguritest. Jätkuvalt on nendest tähtsaim erinev tsükliline positsioon, mis tuleneb erinevast taastumistempost ja sellest, et finantskriis mõjutab iga riigi majandust erinevalt. Mõju avaldavad ka konkreetsed struktuursed tegurid. Kriisi ajal põhjustas lisaprobleeme järgmiste tegurite vastastikune toime: a) erinevused riikide eelarvepositsioonis ja pangandussektori usaldusväarsuses ning b) tõelise fiskaal- ja pangandusliidu puudumine. See kõik põhjustas jurisdiktsioonide finantsvaldkonna teatavat killustumist, mis tõepoolest kahjustas ühtse rahapoliitika ülevõtmist. Kriisi oludes aitasid mõned EKP erakorralised meetmed (näiteks väärtpaperituru programm, rahapoliitiliste otsetehingute programm ja pikemaajaliste refinantseerimistehingute programm) otsustavalt ja märkimisväärselt seda killustatust vähendada, mida tõestab näiteks pankade rahastamiskulude ja muude finantstingimuste ühtlustumine. Sellest tulenevalt aitas rahapoliitika vähendada heterogeensust, aidates kõigil riikidel üle saada majanduslangusest ja deflatsioonisurvest. Edusammud pangandusliidu loomise suunas on aidanud ka lõdvendada pankade ja riikide vahelist sidet.

Pikemas perspektiivis on vaja lisapingutusi, et viia euroala lähemale optimaalseks valuutapiirkonnaks saamisele, nimelt kiirendades struktuurireforme ja suurendades eelarvepoliitilist manööverdamisruumi, et iga riigi majandus suudaks paremini kohaneda asümmeetriliste šokkide ja muutuvate rahandustingimustega. Heterogeensust aitab vähendada integratsiooni suurendamine, eelkõige finantssektoris. Sellistes tingimustes oleks riikide majandus sünkroonsem ja samal ajal rohkem valmis tulema toime negatiivsete šokkidega, mistõttu väheneks rahapoliitika üldkoormus.

6. Mida arvate Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) bilansi suurenemisest tingituna varaostukavast?

Finants- ja majanduskriisi ajal langetas EKP oma kesksed nominaalsed intressimäärad nende efektiivse alampiiri lähedase tasemeni, kuid sellest ei piisanud inflatsiooni vähendamiseks sihttasemeni. Seetõttu tuli kehtestada muud tavapäratumad rahapoliitika meetmed.

Üks neist oli varaostukava, mille eesmärk oli suurendada eurosüsteemi bilanssi, et tõrjuda deflatsiooniprognose juba niigi madalate intressimäärade kontekstis. Varaostukavast on olnud kasu euroala finantstingimuste stabiliseerimisel. Kavaga edendati reaalmajandusele tähtsaid finantstingimusi kahe kanali kaudu. Esiteks tõusid ostu tõttu ostetud vara hinnad ja seega vähenes tootlus. Sellest tingituna otsisid investorid, sealhulgas pangad, suuremat tootlust, näiteks laenates rohkem reaalmajandusele. Teiseks, kui võrd need ostud viitasid, et EKP järgib toetavat rahapoliitikat, kaasnes sellega ootus, et rahapoliitika intressimäärad langevad ka edaspidi. See avaldas veelgi survet langetada pikaajalisi intressimääri, mis on kodumajapidamiste ja äriühingute investeerimisotsustes keskne tegur.

Eurosüsteemi suur bilanss on kõigest selle kava loomulik tagajärg. EKP bilanss on viimase kümne aasta jooksul umbkaudu neljakordistunud.

Et inflatsiooni korrigeeritakse EKP hinnastabiilsuse säilitamise pädevusele vastava tasemeni, peab EKP kaaluma, kui suur peaks olema tema bilanss tulevikus, kui kiiresti see peaks saavutama soovitud suuruse ja milline peaks olema selle optimaalne struktuur.

7. Milline on Teie arvamusel varaostukava asjakohane tähtaeg?

Nagu juba mainisin, loodi varaostukava selleks, et reageerida erakorralistele asjaoludele. Et olud on hakanud normaliseeruma, peaks EKP järk-järgult naasma tavapärasema poliitika juurde. Kava konkreetset tähtaega on aga raske määrata.

EKP nõukogu on sõnaselgelt teatanud, et netovara ostmist jätkatakse praeguses tempos ehk igal kuul 30 miljardi euro väärtuses kuni käesoleva aasta septembri lõpuni või vajaduse korral kauem. Selle perioodi järel tehtavate ostude kohta langetab EKP otsuse õigel ajal, lähtudes vastaval hetkel kehtivast inflatsiooniväljavaatest ja EKP nõukogu hinnangust edaspidi vajaliku rahalise stiimuli määra kohta. Tuleks aga märkida, et kui netoost lõpeb, jätkab EKP eeldatavasti tähtajaga vara põhisumma maksete reinvesteerimist niikaua kui vaja. Kaugemale tulevikku vaadates tuleks rahapoliitika normaliseerumise protsessis lähtuda EKP hinnastabiilsuse säilitamise pädevuse täitmiseks vajaliku rahapoliitika hindamisest.

8. Kuidas tagate varaostukava rakendamise läbipaistvuse?

Läbipaistvus on olnud EKP-le tähtis ülesanne alates varaostukava algusest. Vara jätkuvalt sujuv ostmine sõltub eriti palju välisest teabevahetusest. Läbipaistvuse nimel tehtavaid jõupingutusi tuleks käsitleda prioriteedina hoolimata detsentraliseeritud rakendamise keerukusest. Läbipaistvus on õigupoolest iga valitsuse poliitikas soovitav väärtus. Minu arvates on EKP olnud varaostukava rakendamisel väga läbipaistev. Kava parameetrid on selgesti välja toodud, näiteks nõutakse, et ostud oleks jaotatud jurisdiktsioonidesse vastavalt kapitali märkimise alustele. Lisaks jagab EKP õigeaegset ja üksikasjalikku teavet kava mitme aspekti kohta (näiteks iganädalane konsolideeritud [bilanss](#), igakuine aruanne EKP osaluse kohta varaostukava alla kuuluvast neljas kavas, andmed kõlbliku vara ostmise kohta avaliku sektori ostukava raames igal kuul ja kumulatiivselt riikide kaupa).

Üldiselt on selline läbipaistvuse tase vähemalt võrreldav teiste suurte keskpankade suuremahuliste varaostukavade läbipaistvuse tasemega. [Praegune](#) kord on õiges tasakaalus, tagades läbipaistvuse ja sobitades selle kokku vajaliku paindlikkusega kava rakendamisel, et see oleks võimalikult tõhus ja hoiaks ära turusekkumise. Näiteks ei pea ostu puhul lähtuma konkreetset ajahetket kapitali märkimise alustest, kuid nendel põhineb tööpoolest osalus tervikuna.

Igal juhul on poliitika tutvustamine väljapool EKPd selle vahendi lahutamatu osa. Seepärast peaks EKP nõukogu arutama igat aspekti seoses sellega, mida avaldada ja kui sageli, ning nendes kokku leppima.

9. Millised tingimused tuleb kehtestada, et intressimäärade tõus ei kahjustaks riike ega turge?

Esiteks tuleb rõhutada, et EKP kavandab ja rakendab oma poliitikat ja vahendeid oma mandaadi täitmiseks täiesti sõltumatult. Mõned EKP nõukogu liikmed on viimasel perioodil rõhutanud, et kui rahapoliitika normaliseerumise protsess – mis hõlmab intressimäärade tõusu – algab, peab see vastama kahele põhieeldusele. Esiteks peab see olema prognoositav ja läbipaistev, et tagada sujuv teabevahetus turuosalistega. Teiseks peab see toimuma järk-järgult ja vastama peamisele inflatsiooniväljavaatele.

Riigid on põhimõtteliselt nagu teisedki turuosalistes. Nende ülesanne on valmistuda võimalikeks rahapoliitilisteks muutusteks ja nendega kohaneda. EKP ei ole kohustatud kavandama poliitikat, mis hõlbustaks riikide võlakohustuste emiteerimist. Võlakohustusi emiteerivad riigid on juba mitu aastat vähendanud oma emiteerimisvajadusi ja pikendanud emissiooni keskmist järelejäänud tähtaega, mis selles stsenaariumis vähendab nende intressikoormust. Valitsused peaksid kasutama ära majanduse häid aegu, et taastada

eelarvepuhver ja valmistada oma majandus paremini ette tulevasteks šokkideks, näiteks intressimäärade tõusuks. Intressimäärad ei jää kindlasti nii madalaks igavesti.

Turgude ettevalmistamisele intressimäärade tõusuks aitab suuresti kaasa praegu euroalas, Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis ja Jaapanis kasutatav eelkommunikatsioon. Futuuriturg on suhteliselt likviidne, võimaldades turuesindajatel väljendada oma ootusi üsna täpselt. Igasugune tõus peaks toimuma järk-järgult ja olema turule prognoositav.

Kokkuvõttes valmistab praegune otsuste tegemise ja nendest teavitamise viis turgu hästi ette rahapoliitika normaliseerimiseks.

10. Kuidas saab EKP Teie arvamusel panustada majanduskasvu ja täieliku tööhõive saavutamisse, täites samal ajal igakülgset oma põhieesmärki säilitada hinnastabiilsus? Millised rahapoliitika lisameetmed suurendaksid Teie arvates rahapoliitika positiivset mõju reaalmajandusele?

Tuleb meeles pidada, et hinnastabiilsuse saavutamine on EKP sõnaselge pädevus. Suhteliselt madala ja stabiilse inflatsioonitaseme tagamine on rahaasutuse parim võimalik panus majanduskasvu. Samal ajal on stabiilse inflatsiooni saavutamiseks hädavajalik tagada, et majanduskasv ei erineks palju selle potentsiaalsest määrast. Ent jällegi peaks see kehtima ainult keskpankuritele hinnastabiilsuse saavutamise vahendina.

On rohkelt tõendeid, et pikas perspektiivis ei saa inflatsiooni ja kasvu asetada kaalukaasile. Nagu ütlesin, on hinnastabiilsus jätkusuutliku kasvu eeltingimus. Üht saab teisele eelistada aga lühiajaliselt, eelkõige majanduslanguse ajal. Selles kontekstis keskendub EKP hinnastabiilsusele ning nii toimides ja kasutades olemasolevat paindlikkust – kehtestades mitu tavapäratut poliitikameedet hiljutisele kriisile reageerimiseks – on EKP aidanud vältida deflatsiooni teket majanduses. EKP kaudu alates 2012. aastast kohaldatud meetmepakett näib piisav, et toetada nii hinnastabiilsust kui ka majanduse elavdamist. Seda tõendavad konkreetselt valitsemissektori võla erinevuste vähenemine ja krediidiastutuste poolt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele kohaldatavate intressimäärade lähendamine. Lähendamine ei oleks aga võimalik ilma finantsjärelevalve parendamiseta, pankade likviidsuse ja kapitalipositsioonide suurendamiseta ega paljudes euroala riikides viimastel aastatel ellu viidud struktuurireformideta. Jätkusuutliku kasvu eeltingimus on ka finantsstabiilsus. Niivõrd kui EKP tõhus järelevalve on vältinud rahanduse ebastabiilsuse suurenemist, on see ka toetanud kasvu ja tööhõivet. Nii on EKP teinud palju ka oma teiseste eesmärkide täitmiseks.

EKP praegused poliitikameetmed näivad asjakohased lähtudes praegusest inflatsiooniväljavaatest ja soovitud rahapoliitikast. Tulevaste meetmete üle tuleb otsustada euroala peamise inflatsiooniväljavaate ning üldiste majandus- ja finantstingimuste alusel.

11. Mida arvate ettevõtlussektori varaostukavaga seotud riskidest? Kas prognoosite moonutavat mõju ühtse turu konkurentsile? Kuidas saaks Teie arvamusel minimeerida ettevõtlussektori varaostukava võimalikku moonutavat mõju? Kas see peaks hõlmama Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärke?

Leian, et ettevõtlussektori varaostukava on üsna edukalt suurendanud ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele. Siin ei pea ma silmas mitte ainult suurettevõtjaid, kelle võlakirjad on tavaliselt ettevõtlussektori varaostukava raames otseselt ostukõlblikud, vaid kaudselt ka kõiki äriühinguid ja muid turusegmente, eelkõige väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd), kellel ei ole juurdepääsu võlakirjaturgudele. Soodsatel võlakirjaturu tingimustel on VKEdele positiivne ülekanduv mõju, näiteks tuginevad suurettevõtjad nende tõttu rohkem võlakirjadega rahastamisele ja seega jääb pankade bilansis rohkem ruumi VKEdele laenu

andmiseks. Seetõttu on ettevõtlussektori varaostukava otseselt vähendanud mittefinantsettevõtjate turupõhise rahastamise kulusid ja muutnud tulemuslikumaks rahapoliitika ülevõtmise pangandussüsteemis.

Sellest hoolimata peab EKP olema valvas tasakaalustamatuse ja riskide suhtes, mis võivad kujuda ettevõtete võlakirjaturu teatud segmentides tingituna väga leebetest finantstingimustest.

Et vältida ettevõtlussektori varaostukava võimalikku moonutavat mõju ühtse turu konkurentsile, kohaldab EKP esmas- ja järelturul likviidsuse suhtes teatavaid leevendavaid meetmeid. EKP ostud esmasturul tagavad tasakaalu kava eesmärkide ja turu nõuetekohase toimimise vajaduse vahel. Et mitte moonutada hindu ega likviidsust, võtab EKP samamoodi järelturul ostes arvesse spetsiifiliste võlainstrumentide vähesust ja üldisi turutingimusi. Lisaks kajastavad ostud proportsionaalselt kõiki kõlblikke lunastamata emissioone ja turukapitalisatsiooni põhjal määratakse iga emiteeriva jurisdiktsiooni osakaal.

Seoses Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkidega peaksime hakkama tunnistama, et kestlik areng ja keskkonnakaitse on esmastes õigusaktides sätestatud ELi eesmärgid. Seega on eurosüsteemi toetus põhjendatud, tingimusel, et see on keskpikas perspektiivis täielikult kooskõlas EKP hinnastabiilsuse põhieesmärgiga. Selles valdkonnas on tähtis võtta arvesse jätkusuutliku rahandusega seotud käimasolevat tööd erinevates Euroopa ja rahvusvahelistes foorumites. Näiteks esitleti veebruaris 2017 ECOFINile ELi jätkusuutliku rahanduse kõrgetasemeline töörühma hiljutist aruannet soovitusetega, milles käsitletakse roheliste võlakirjade ja roheliste riskipositsioonide taksonoomia ja märgistussüsteemi väljatöötamist ning mida võetakse arvesse komisjoni peatselt esitatavas tegevuskavas. Lisaks töötavad algatusi välja G20 keskkonnahoidliku rahastamise uurimisrühm ja finantsstabiilsuse nõukogu kliimaga seotud finantsteabe avaldamise töörühm, et edendada kliimaga seotud riskide avaldamist ning aidata mõista, kas neid riske oleks võimalik paremini integreerida õigus- ja riskijuhtimisraamistikesse. Neid algatusi tuleb edasi arendada ja EKP abi on tähtis. Enne nende algatuste edasiarendamist võiks EKP nende alusel võtta vara ostmisel arvesse keskkonnaküsimusi (näiteks võttes arvesse nimetatud taksonoomiat). Siiski peaks EKP enne keskkonnahoidlikkuse kaasamist oma rahapoliitika raamistikku hoolikalt käsitlema finantsstabiilsuse riske, mis võivad tuleneda sellest, kui kaalutakse muid kui krediidiriski kriteeriume, mis ei pruugi olla usaldatavusnõuete seisukohast õigustatud.

12. Kuidas hindate ettevõtlussektori varaostukava osakaalu praegust suurenemist esmasturul ja avaliku sektori varaostukava osakaalu samaaegset vähenemist järelturul?

Esiteks on need kaks kava kehtestatud eri tingimustel. Seega kui ettevõtlussektori varaostukava oste tehakse nii esmas- kui ka järelturul, siis avaliku sektori varaostukava oste tehakse ainult järelturul, sest Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 123 kohaselt ei ole EKP-l õigust osta riigivõlakirju esmasturul.

Ettevõtlussektori varaostukava suhteliselt suur osakaal esmasturul on kava ülesehituse loomulik tagajärg, sest ettevõtlussektori varaostukava loob stiimuleid uuteks emissioonideks. Samas on kava üks eesmärk tagada, et eurosüsteem omandaks uutest emissioonidest suhteliselt väikese osa (nimelt kuni 30 % emissiooni kohta), et tagada turu tõrgeteta toimimine.

Avaliku sektori varaostukava osakaalu vähenemine järelturul tegevuses tuleneb varaostukava netoostude igakuise eesmärgi hiljutisest vähendamisest 60 miljardilt 30 miljardile eurole. Valdavalt on vähendatud just avaliku sektori varaostukava, mis viitab avaliku sektori võlakirjade pakkumise hiljutisele muutumisele võrreldes muu kõlbliku varaga.

13. Mida arvate erakorralise likviidsusabi rakendamisest? Mida võiks erakorralise likviidsusabi andmise üle otsustamisel paremini teha?

Finantsstabiilsus on rahapoliitika nõuetekohase ülevõtmise vajalik tingimus. Riikide keskpangad (RKPd) võivad otsustada anda eurosüsteemi rahapoliitika tavapäraestest toimingutest eraldiseisvalt erakorralist likviidsusabi maksevõimelistele finantsasutustele, kellel on ajutisi likviidsusprobleeme.

Erakorralist likviidsusabi antakse RKPde vastutusel, kulul ja riisikol ning alati maksevõimelistele asutustele. RKPd võivad otsustada, kas anda erakorralist likviidsusabi konkreetsele asutusele ning valida nõutava tagatise ja muud kehtestatavad riskikontrollimeetmed.

RKPde kaalutlusruumi piirab aga EKP nõukogu, kes võib erakorralise likviidsusabi tehingud keelata, neid piirata või kehtestada neile tingimused, kui nõukogu leiab, et need on vastuolus Euroopa Keskpankade Süsteemi eesmärkide ja ülesannetega. EKP nõukogu korraldatava järelevalve maht suureneb erakorralise likviidsusabi summa suurenedes. Erakorralise likviidsusabi raamistikus on ette nähtud paindlikkus teatavatele kiireloomulistele juhtudele reageerimiseks või võimaliku süsteemse mõju vältimiseks: EKP nõukogu võib otsustada mitte keelduda teatavatele pankadele erakorralise likviidsusabi andmisest teatava piirmäärani ja eelmääratletud perioodi jooksul.

Erakorraline likviidsusabi on olnud kasulik eurosüsteemi rahapoliitika elluviimisel, eriti kriisi ajal. See aitab tagada finantsstabiilsust ja töötas vastu usaldamatuse negatiivsele mõjule, toetades seega rahapoliitika ülevõtmist EKP mandaadi jooksul.

Asjakohased eeskirjad on selged. Krediidiasutusel võib olla juurdepääs erakorralisele likviidsusabile, kui ta on maksevõimeline ja tal on piisavalt vara tagamaks likviidsusabina antud raha tagastamist, et keskpang ja kodanikud ei kannaks mingit kahju.

Otsustusprotsess on läbipaistev. Eelmisel aastal avaldas EKP erakorralise likviidsusabi kokkuleppe. See sisaldab protsessi kõiki üksikasju: panga maksevõime määratlusest kohustuste jagunemiseni laenu andva riikliku keskpanga ja sellega nõustuva Euroopa Keskpanga vahel.

14. Kas peaksime muretsema TARGETi praeguse tasakaalustamatuse taseme pärast?

TARGET2 praegune tasakaalustamatus erineb väga palju 2011. ja 2012. aastast. Toona seati – nagu välja tuli, siis ebaõigelt – kahtluse alla majandus- ja rahaliidu järjepidevus. Sellises olukorras kardeti, et jooksevkonto puudujäägiga riike ohustab deflatsioon ja jooksevkonto ülejäägiga riikide puhul määrati valuuta revalveerimise tõenäosus, nii et turu ratsionaalne reaktsioon oli kapitali väljavool nn perifeeriast Saksamaale.

TARGET2 tasakaalu suurenemine alates 2014. aasta lõpust erineb eelmisest tasakaalu suurenemise perioodist. Varaostukava rakendamine moonutab TARGETi tasakaalustamatusest tingitud signaale ja võib põhjustada väärtõlgendusi. On hästi teada, et TARGETi tasakaalustamatus on teataval määral mehaanilist päritolu ja seotud sellega, kuidas varaostukava oste läbi viiakse. Bundesbanki kreditori positsiooni suurenemise taga on Frankfurdi kui finantskeskuse staatus ja Bundesbanki staatus enamiku rahvusvaheliste pankade TARGET2 vastaspoolena. Kokkuvõttes arvan, et me ei peaks TARGETi praeguse tasakaalustamatuse pärast muretsema. Seda vaatenurka toetab asjaolu, et varahinnad ei viita raskustele, erinevalt 2011.–2012. aasta võlakriisi aegsetest hindadest.

Igal juhul on tähtis, et EKP jätkaks TARGET2 tasakaalu ja turu stressitaseme kohta teavet andvate paljude näitajate praegust hoolikat seiret.

15. Millised on valuutastabiilsuse riskid seoses selliste virtuaalväeringute loomisega nagu Bitcoin? Millist rolli peaks EKP Teie arvamusel täitma virtuaalväeringute valdkonnas?

Esiteks juhiksin tähelepanu iseenesestmõistetavale asjaolule: Bitcoin'i ega muud krüptoraha ei saaks praegu kuidagi käsitleda keskpankade emiteeritava raha aseainena. Sellise raha kasutamist takistab mitu probleemi, mis on valdavalt seotud sellega, et hajusandmebaasi tehnoloogia rakendamine on alles algfaasis. Hajusandmebaasi tehnoloogia on endiselt suhteliselt ebatõhus, tehingute kiirus on piiratud ja tehnoloogiliste konfiguratsioonide pideva täiustamisega on seni loodud peaaegu 900 eri valuutat. Pealegi on Bitcoin ja muu peamine alternatiivne raha (*altcoins*) väheste käes ning koos väikese likviidsusega loob see äärmiselt püsimatu keskkonna, mida iseloomustavad spekulatiivsed mullid ja nende lõhkemine. Seega ei suuda krüptovaluutad praegu täita jätkusuutlikult raha põhifunktsioone (maksevahend, arvestusühik ja väärtuse hoidja).

Suunatud emissiooniga digitaalsed väeringud võivad keskpankadele lõpuks probleeme tekitada. Põhimõtteliselt tekitab digitaalne väering keskpangale samu probleeme kui konkureeriv välisvaluuta. Maailmamajanduses tekitab valuutakonkurents pakkumist ja nõudlust väeringute suhtelist kasulikkust kajastava tasakaalustava hinna ehk intressimäära kindlaksmääramise valdkonnas.

Vaadates küsimust laiemalt, siis kui üht või mitut suunatud emissiooniga digitaalset väeringut tuleks käibe märkimisväärses koguses, mõjutaks see rahapoliitikat samamoodi nagu iga muu väering. Keskpangad (samuti reguleerivad ja järelevalveasutused) peaksid siis seirama vahetuskursse, selliste väeringute maksesüsteeme, uues väeringus nomineeritud vara finantsturge ning turgude, turuosaliste ja traditsioonilise finantssüsteemi vahelisi sidemeid. Seire oleks vajalik, et tagada rahapoliitiliste impulsside tõhusus ja maksesüsteemide ja finantsturgude usaldusväarsus ning säilitada finantsstabiilsus ja kaitsta süsteemi šokkide eest. Peale selle tuleks uute digitaalsete väeringute turgude ja maksete suhtes kohaldada kõiki rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust ja investorikaitset käsitlevaid eeskirju.

Nagu tõi välja ka finantsstabiilsuse nõukogu, ei ole krüptovara seni põhjustanud finantsstabiilsusele suurt ohtu, arvestades sellise vara piiratud mahtu ja vähest seotust finantssektoriga. Tulevikus võib krüptovara finantsstabiilsust mõjutada, kui suureneb selle maht ja seotus finantssektoriga.

Lõpuks võivad keskpangad ühiselt valida riikliku digitaalse väeringu emiteerimiseks Bitcoin'i puhul kasutatava hajusandmebaasi tehnoloogia. Digitaalne alusväering võib aidata keskpangadel säilitada kontrolli rahamehhanismide üle, kuid sellel võivad olla suured tagajärjed panganduse killustatusele ning seda tuleb täiendavalt uurida.

Digitaalsete väeringute reguleerimise eest vastutavad kogu maailmas finantsreguleerimisasutused. Selliste pikaajaliste rahapoliitiliste kaalutluste kõrval peaks EKP seirama krüptoraha valdkonna arengut ning traditsioonilise finantssüsteemi ja krüptorahaturgude vahelisi sidemeid. EKP ei pea sekkuma, kui turumaht jääb suhteliselt väikeseks ja finantsasutused hoiavad sellisest riskantsast varast eemale, kuid peab valvsalt jälgima võimalikku mõju finantsstabiilsusele ja hoiatama kõiki sidusrühmi asjakohaste riskide eest.

16. Kuidas hindate maksesüsteemide ja rahapoliitika vastastikust toimet? Milline peaks

olema EKP kui emiteeriva keskpanga roll kesksete vastaspoolte järelevalves?

Maksesüsteemid on rahapoliitika elluviimisel ülitähtsad. Keskpank sõltub turvalisest ja tõhusast maksesüsteemist, mis on rahapoliitika tõrgeteta ülevõtmise ja finantsstabiilsuse säilitamise eeltingimus. Seetõttu on eurosüsteemi üks põhiülesandeid edendada maksesüsteemide tõrgeteta toimimist (ELi toimimise lepingu artikli 127 lõige 2) ja EKP poolse järelevalve eesmärk on kaitsta rahapoliitika ülevõtmise kanalit. Kui vahendid ei liigu turuosaliste vahel tõrgeteta, võivad intressimäärad korrapäratult muutuda ja see võib mõjutada nende kujundamist. Kui maksesüsteem ei toimi, saab kahjustada rahapoliitika. TARGETi süsteemi näol lõi eurosüsteem ELi-ülese maksesüsteemi, mida kasutatakse keskpankade tehingute arveldamiseks. TARGETist on saanud eurosüsteemi vajalik vahend rahapoliitika elluviimisel ja see on aidanud luua euroalas ühtset rahaturgu.

Seoses EKP kui emiteeriva keskpanga rolliga kesksete vastaspoolte järelevalves on ette nähtud, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse käimasoleva läbivaatamise raames pööratakse tähelepanu vajadusele anda EKP-le piisavad volitused tagamaks, et EKP seirab nõuetekohaselt kesksetest vastaspooltest tulenevaid võimalikke riske rahapoliitika elluviimisele ja maksesüsteemi toimimisele. Ettepanekus osutatakse muu hulgas ELi keskpankade rolli tugevdamisele õigusraamistikus. See on vajalik esiteks jätkuvalt suureneva keske kliirimise ja finantsriskide kontsentreerumise tõttu kesksetes vastaspooltes, mis suurendab kesksete vastaspoolte võimalikku kahjulikku mõju rahapoliitika elluviimisele. Teiseks viitab Ühendkuningriigi lahkumine EList, et tulevikus võib väga suur osa eurodes vääringustatud kliiringutegevusest toimuda väljaspool ELi.

17. Kuidas ohustab Brexit finantsstabiilsust?

Brexiti mõju sõltub Ühendkuningriigi ja ELi suhte laadist tulevikus. Et läbivõtmise lõplikud tulemused ei ole selgunud, peaksime olema valmis kõigele, ka nn kaljuservalt allahüppamise stsenaariumiks. Detsembri Euroopa Ülemkogu suunistele vastav üleminekukord muudaks ülemineku kahtlemata sujuvamaks. Kogu selle protsessi suhtes valitseb aga endiselt ebakindlus.

Kui vaadelda küsimust Euroopa finantsteenuste turu vaatepunktist, siis sellel, kui Londoni kauplemistegevus killustuks ja seda viidaks ellu ühel või mitmel Euroopa või rahvusvahelisel turul, oleks mitu tagajärge:

killustumine tekitaks ELi kapitaliturule ajutisi struktuurseid kulusid, sest kaoks mastaabisääst ja võrgustik ning väheneks likviidsus ja turusügavus. Ent pikas perspektiivis sellised kulud väheneksid, sest City of Londoni ärikeskust asendavad turud muutuksid sügavamaks.

Ühendkuningriigi ja ELi vahelised tugevad piiriüleised sidemed finantsteenuste osutamise valdkonnas tingivad selle, et kui Brexit peaks äärmuslikul juhul kujunema korratuks, võib see ohustada finantsstabiilsust märkimisväärselt. Üks probleemne valdkond on börsivälised tuletislepingud ja kindlustuslepingud. Eelkõige seoses kesksete vastaspooltega tekitab üleminek ebakindlust, sest ei saa eeldada, et uute kliiringukodade liikmed suudavad pakkumist ja nõudlust ilma tõrgeteta tasakaalustada. Olemasolevad tehingud ja euroturgude uued tehingud tuleb läbi viia ELi volitatud või tunnustatud kesksetes vastaspooltes või need tuleb neile üle anda, asendades nendega eelmised kesksed vastaspoole. See on keerukas protsess, mis vajab aega. Üldisemalt tekitab probleeme ka üleminek uutele eeskirjadele / õigusstandarditele.

Ülemineku seotud ebakindlust võib vähendada mitu meetet: varajased teated tulevase raamistiku kohta, ajutised load, varasemalt kehtinud nõuete ajutine kohaldamine ja/või aeg kõigi lepingute uuendamiseks on kõik meetmed, mis võivad muuta ülemineku

korrapärasemaks.

Palju sõltub nendel turgudel aktiivseimate pankade strateegilistest otsustest. On hädavajalik, et asjaomased üksused valmistuksid õigel ajal ülemineku käigus tekkida võivateks vastuoludeks ja kohaneksid kõigi võimalike tulevaste stsenaariumidega.

Nii EKP kui ka RKPd peaksid olema valmis üleminekuks ja finantsüksuste üleviimiseks Ühendkuningriigist ELi. Selged kriteeriumid nende üksuste kohtlemise kohta on õigustatud (s.o. Ühendkuningriigis nende kasutatud sisemudelite valideerimine) ja järelevalveasutused peaksid tagama, et need üleviidud üksused ei oleks pelgalt tühjad kestad, kelle kogu tegevust ja ressursse hoitakse tegelikult Ühendkuningriigis.

Kui üleminekuks valmistatakse nõuetekohaselt, ei tule meil karta märkimisväärseid pikaajalisi tagajärgi euroala finantsstabiilsusele ja majandusele.

18. Kuidas võiks täiustada majanduse juhtimise raamistikku ja eelkõige selle rakendamist?

Rahaliidus loobuvad liikmesriigid tähtsatest stabiliseerimisvahenditest. Selle kompenseerimiseks tuleks tugevdada teisi mehhanisme, et ennetada šokke ja nendega toime tulla.

- Esiteks jaotavad finantsturud rahaliidus ümber riske ja suurendavad riskide jagamist erasektoriga. Pangandusliidu ja kapitaliturgude liidu väljakujundamise eesmärk on luua integreeritud finantsturud, mis tagavad ressursside tõhusa jaotumise majandus- ja rahaliidus. Need liidud tuleks esmajärjekorras välja kujundada.
- Teiseks on vaja suurendada riikide majanduse vastupanuvõimet ja taastuvust ning vältida majandus- ja rahaliidu liikmete vahelisi konkurentsivõime erinevusi, mis põhjustavad jätkusuutmatut tasakaalustamatust. See eeldab tugevat ja hästi toimivat majanduse juhtimise raamistikku, mis tagab finantsstabiilsuse. Struktuurireformid on tähtsad ELis lähenemise tagamiseks, kuid veelgi tähtsamad sama valuutat jagavatele riikidele ning majandus- ja rahaliidu tõrgeteta toimimiseks.
- Liikmesriigid peavad olema teadlikud, et rahaliidu liikmeks olemine tähendab majanduspoliitika suuremat koordineerimist kooskõlas integratsiooni süvendamisega.

Kriis näitas, et EKP saavutatud hinnastabiilsus koos riikide rahanduse koordineerimisega stabiilsuse ja kasvu pakti abil ei olnud piisavad, et tagada euroalas finantsstabiilsusest.

Tasakaalustamatuse kuhjumine võib finantsstabiilsuse ohtu seada ja kahjustada rahapoliitika ülevõtmise mehhanisme. Seetõttu reformiti põhjalikult euroala majanduse juhtimist: lisaks stabiilsuse ja kasvu pakti täiendamisele ning eelarve suuremale koordineerimisele kehtestati makromajandusliku tasakaalustamatuse järelevalve ja korrigeerimise raamistik.

Makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seiratakse tasakaalustamatuse suurenemist ja võetakse vajaduse korral parandusmeetmed. Euroopa poolaasta raames eeldatakse liikmesriikidelt oma põhiprobleemidega tegelemiseks vajalike meetmete võtmist ja püütakse kooskõlastada struktuurireformide elluviimist.

Need kõik olid vajalikud ja kasulikud majanduse juhtimise reformid, kuid palju on veel tegemata.

- Eelarvepoliitikas nõutakse aina rohkem eelarve-eeskirjade lihtsustamist, et tagada suurem isevastutus ning kokkulepitud eeskirjade läbipaistev ja järjepidev rakendamine. Tähtis on see, et stabiilsuse ja kasvu paktiga tagatakse, et liikmesriigid suurendavad headel aegadel eelarvepuhvrit. Siis tuleb kokkulepitud eelarve-eeskirju otsustavalt

jõustada, vastasel juhul jäävad liikmesriigid järgmise kriisi ees haavatavaks, arvestades praegu olemasoleva eelarvepoliitilise manööverdamisruumi piiratust.

- Lisaks saaks veel parandada makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust, et see muutuks tõeliseks tasakaalustamatuse suurenemisest varakult hoiatamise vahendiks, mis käivitab parandusmeetmed.
- Edendada tuleb ka struktuurireformide elluviimist. Liikmesriigid peaksid võtma täieliku vastutuse oma tasakaalustamatuse korrigeerimiseks vajalike reformide eest ja täitma oma individuaalsed kohustused.
- Liikmesriigid peavad täitma oma kohustused, samas kui võimaliku välismõju sisestamiseks peaks Euroopa poolaasta toimima struktuurireformide nõuetekohase koordineerimise ja järjestamise raamistikuna. Sellega seoses võib individuaalsete ja euroala soovitude vahel järjepidevuse tagamine suurendada rahaliidu vastupidavusvõimet.

Struktuurireformid on hädavajalikud, et suurendada rahaliidu vastupidavusvõimet ning säilitada kõrgetasemeline ja pikaajaline jätkusuutlik kasv ja tööhõive. Reformid aitavad ära kasutada potentsiaalset kasvu ja need on suunatud investeerimisalaste puudujääkide kaotamisele, luues nii investeerimist soodustava keskkonna. Lisaks on struktuurireformid rahaliidu peamine riskide vähendamise mehhanism ja aitavad luua vajalikku poliitilist usaldust, et teha täiendavaid edusamme teiste majandus- ja rahaliidu süvendamiseks vajalike reformide elluviimisel.

Kõik need meetmed aitavad muuta riikide majandust ja euroala tervikuna negatiivsetele šokkidele vastupidavamaks. Ent ka kõige paindlikumad ja tõhusamad turud ei suuda vankumatult toime tulla väga suurte šokkidega. Euroala vajab asjakohast turvavõrku ning täpselt seda püütaksegi saavutada praeguse aruteluga Euroopa stabiilsusmehhanismi tugevdamise kohta (vt Euroopa stabiilsusmehhanismiga seotud küsimust).

Pikemas perspektiivis oleks euroalale kasulik eelarvepoliitika parem koordineerimine ja suutlikkus rakendada euroalas asjakohast poliitikameetmete kombinatsiooni. Selles valdkonnas võib olla kasu eelarve stabiliseerimise vahendist, mis aitaks toime tulla suurte šokkidega, ilma et stabiliseerimiseks tuleks ülemäära tugineda EKP-le. Vahend peaks aitama lahendada moraalariskiga seotud probleeme, nii et selle vahendi kättesaadavuse muutmine tingimuslikuks struktuurireformidega seotud kohustuste täitmisest ja eelarve-eeskirjade järgimisest võib luua asjakohaseid stiimuleid usaldusväärse majanduspoliitika elluviimiseks.

Euroala 2017. aasta detsembri tippkohtumisel otsustasid riigipead ja valitsusjuhid seada prioriteediks pangandusliitu ning Euroopa stabiilsusmehhanismi tulevikku puudutava arutelu, et teha juunis esimesed otsused. Samal ajal tuleb jätkata arutelu teistel pikemaajalistel teemadel. Nüüd, kui majanduse väljavaated on paranenud, on aeg arutleda majandus- ja rahaliidu majanduse juhtimise üle, et tagada selle vastupidavusvõime enne tulevaste kriiside aset leidmist.

19. Kuidas suhtute käimasolevasse arutellusse euroala valitsemissektori võla püsivalt kõrge taseme kohta?

Kriis tõi kaasa ELi ja euroala riikide rahanduse märgatava halvenemise, sest majanduse toetamise nimel lubasid valitsused eelarvepuudujäägil kasvada, kuid ka seetõttu, et mõne liikmesriigi pangandussektori kaudsed kohustused realiseerusid avaliku sektori bilansis. Mõnes riigis tõstasid investorid küsimuse valitsemissektori võla jätkusuutlikkusest ja selle tagajärjel killustusid riigiti euroala finantsturud.

Võeti meetmed selle kordumise vältimiseks, sealhulgas loodi pangandusliit (nagu eespool

mainitud) ja põhjalike reformidega püüti tugevdada eelarvedistsipliini ning suurendada majanduspoliitika kooskõlastatust. Nende jõupingutuste tulemusena on EL üks kõige konsolideerituma eelarvega piirkondi hoolimata majanduse ebakindlast elavnemisest ja liikmesriigid väljuvad edukalt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusest. Järgmistel aastatel kuuluvad eeldatavasti kõik liikmesriigid stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku ossa. Tänu konsolideerimispingutustele on euroala valitsemissektori võla suhe SKPsse hakanud kindlalt langema.

Paraku on selle positiivse üldsuundumuse taga suured liikmesriikidevahelised erinevused. Sellega seoses on äärmiselt tähtis kasutada praegust positiivset majanduslikku olukorda eelarvepuhvi suurendamiseks. Iseäranis kehtib see suurte võlgadega liikmesriikide puhul, kes peavad asuma eelarvet asjakohasel viisil konsolideerima kooskõlas oma tsüklilise olukorraga. Eelarvepoliitika peaks tõepoolest looma headel aegadel piisava eelarvepoliitilise manööverdamisruumi, et seista vastu negatiivsetele šokkidele nende ilmnemisel. Vastasel korral jääb euroala tulevaste majanduslanguste ees haavatavaks. See tähendab, et liikmesriigid peavad täitma neile stabiilsuse ja kasvu paktiga pandud kohustused.

See ei tähenda, et keskpikas perspektiivis puudub euroalas võimalus täiendada eelarveraamistikku. Üha rohkem nõutakse eelarve-eeskirjade lihtsustamist ja seda, et eelarvepoliitiliste soovitude aluseks võetaks valitsuse kontrolli alla kuuluvad jälgitavad näitajad, mis kajastavad ühist arusaama tsüklilisest olukorrast. See suurendaks vastutust eelarve-eeskirjade eest ja hõlbustaks nende järjepidevat jõustamist.

Samuti ei tohi unustada, et riikide rahanduse jätkusuutlikkuse seisukohast on jätkuvalt hädavajalik kasv. Selles valdkonnas aitavad struktuurireformid, mis võimaldavad ära kasutada potentsiaalset kasvu ja suurendada euroala konkurentsivõimet, toime tulla kriisi järel kogunenud põhivõlga, luues pikaajalist jätkusuutlikku kasvu ja tööhõivet.

20. Kuidas hindate USA dollari ja euro vahetuskursi hiljutisi muutusi?

Kuigi vahetuskurss iseenesest ei kuulu EKP pädevusse (mille keskmes on tarbijahinnaindeksi inflatsiooni stabiliseerimine), on see kindlasti üks rahalisi hindu, mida EKP jälgib hoolega makromajanduslike väljavaadete hindamisel, mis omakorda on EKP rahapoliitiliste otsuste tähtis sisend.

Ajalooliselt ei ole euro hiljutine kallinemine (18 % viimase aasta jooksul) ebatavaline: alates ühisraha kasutuselevõtmisest on sarnast või isegi järsemat kallinemist esinenud mitu korda. Euro kallinemist seostatakse rahapoliitika väljavaadete ümberhindamisega turuosaliste poolt, arvestades positiivseid makromajanduslikke muutusi euroalas ja EKP varaostu eeldatavat vähenemist. See euroala nominaalse tegeliku vahetuskursi hiljutine kallinemine viitab valdavalt positiivsetele muutustele, näiteks majanduse väljavaadete paranemisele ja turu usalduse suurenemisele jooksevkonto ülejäägi tingimustes, ning seega seostatakse seda muutust põhinäitajate paranemisega. Loomulikult piirab selline kallinemine teataval määral ekspordi ja inflatsiooni. Kui aga kallinemine jätkub või on liiga järsk, võib see rohkem aeglustada kasvu ja inflatsiooni, mistõttu EKP-l oleks raskem täita oma inflatsioonieesmärki. EKP peaks igal juhul valvsalt jälgima vahetuskursside muutusi ja järjepidevalt hindama nende võimalikku negatiivset mõju hinnastabiilsusele.

21. Kuidas hindate G20 saavutusi? Mida arvate tähtsaimate keskpankade kooskõlastatuse praegusest tasemest?

G20 on osutunud tähtsaks foorumiks rahvusvahelise majanduskoostöö edendamiseks ning avatud ja integreeritud maailmamajanduse soodustamiseks. G20 on olnud eriti tõhus kahes

valdkonnas. Ühest küljest on G20 tugevdanud üleilmse finantsüsteemi vastupidavusvõimet, volitades finantsstabiilsuse nõukogu töötama välja terviklikku reformipaketti, eelkõige selleks, et võtta meetmed seoses globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate tekitatava moraalariskiga. Teisest küljest on G20 koostöös Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD) aidanud võidelda maksudest kõrvalehoidumise ja rahapesuga, võttes maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastased meetmed ning toetades maksuteabe automaatset vahetamist. Praegu ootavad G20 ees uued ülesanded, nagu finantsinnovatsioon nii finantsüsteemis kui ka maksustamise valdkonnas, mis tõendab, et G20 roll globaalse koordineerijana on jätkuvalt igati asjakohane.

Keskpankadel on võimalik aidata stabiliseerida vahetuskurssi, esitades hoolikalt eelnevalt teavet oma rahapoliitika kohta, mida on viimaste aastate jooksul täiustatud nn eelkommunikatsiooni abil. Siinkohal on väga positiivne, et Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee (IMFC), G7 ja G20 teadetes kajastatakse jätkuvalt vahetuskursside ülemäärase volatiilsuse ja korrapäratute muutuste võimalikke negatiivseid tagajärgi majandus- ja finantsstabiilsusele ning riikide ametiasutuste võetud kohustust hoiduda konkureerivast devalveerimisest ja vahetuskursside kasutamisest konkurentsiga seotud eesmärkidel. EKP peaks pidevalt suhtlema teiste väeringutega tegelevate keskpankadega. Samas on võimalus tegeleda rahapoliitika kaugeleulatuvama üleilmse koordineerimisega piiratud, sest keskpankade mandaat on siseriiklik. Arvan aga, et sellest hoolimata oleme viimastel aastatel näinud mõistlikult rahuldavat koostööaset arenenud majandusega riikide tähtsaimate keskpankade vahel, nagu tõendab näiteks nende tõrgeteta suhtlus vahetuskursside küsimuses, nende üleilmset stabiilsust soosiv hoiak ja välisvaluuta likviidsuse tagamine. Pean seda koordineerimist kiiduväärseks ja leian, et seda peaks tulevikus veelgi tugevdama.

C. Finantsstabiilsus ja -järelevalve

22. Kuidas on võimalik vähendada kriisist tulenevaid viivislaenu suurte mahtu ja riske viivislaenu voogudes?

Kuigi viivislaenu on kontsentreerunud kindlatesse pankadesse, on need praegu tõenäoliselt euroala finantsüsteemi suurim probleem, sest need vähendavad usaldust Euroopa pankade vastu. Viivislaenu koormavad pankade bilanssi, mitte ainult vähendades pankade võimalikku kasumlikkust, vaid ka piirates nende laenuandmisvõimet. Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) sõnul on viivislaenu alates 2014. aastast vähenenud, kuid nii suhtarv kui ka maht on endiselt suured (ligikaudu 800 miljardit eurot).

Kolm kõige tähtsamat aspekti, mida tuleb viivislaenu puhul arvesse võtta, on läbipaistvus, väärtuse nõuetekohane hindamine ja piisavate reservide olemasolu. Nendega seoses on EKP ja Euroopa Komisjoni hiljuti välja pakutud meetmete suund õige.

Vaja on järkjärgulist lähenemist, milles järelevalveasutuste (näiteks ühtse järelevalvemehhanismi) pidevalt avaldatav surve suurendada reserve ja müüa probleemset vara on ühendatud teatavate riikide õigusraamistiku täiendamisega, et tagatise äravõtmine oleks lihtsam ning viivislaenu ja sundtäitmisel oleva vara müük tulemuslikum. Samuti võib osutada vajalikuks arvestada protsessi kiiruse valimisel pankade kapitalitaset ja suutlikkust koguda turgudel raha.

Viivislaenu vähendamine eeldab terviklikku lähenemist, nagu sedastati ECOFINi 2017. aasta juuli järeldustes, milles käsitletakse tegevuskava viivislaenu vähendamiseks Euroopas. See hõlmab paljusid eri meetmeid, alates usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismidest ja lõpetades maksejõuetuse raamistike või järeלטurgude arendamisega.

23. Kuidas hindate 2. ja 3. tasandi vara kõrget taset paljude pankade bilansis? Kas kehtivas järelevalveraamistikus võetakse seda vara arvesse nõuetekohaselt?

Panga asjakohase juhtimise ja järelevalve tähtsaim tegur on asjakohane teave panga vara tõelise väärtuse kohta. Mida ebatäpsem teave, seda keerulisemad ja vähem usaldusväärsed on hinnangud panga maksevõime kohta.

2. ja 3. tasandi vara raskendab raamatupidajate, järelevalveasutuste ja pangajuhtide tööd, sest sellel varal puudub tavapärane turuhind ja selle väärtus tuleb arvestada muude võrdlusaluste või keeruliste matemaatiliste mudelite põhjal.

Just seepärast võetakse finantsstabiilsuse nõukogu kehtestatud raamistikus, millega määratakse kindlaks, milliseid panku peetakse globaalseteks süsteemseteks pankadeks (globaalsed süsteemselt olulised pangad), arvesse seda liiki vara mahtu kui üht peamist elementi panga keerukusastme kindlakstegemiseks. Selle liigituse alusel kohaldatakse globaalsete süsteemselt oluliste pankade suhtes rangemaid maksevõime- ja kriisilahendusnõudeid.

Igal juhul näib eksisteerivat kaheldava väärtusega suundumus sellist vara automaatselt põlata ja pidada seda „probleemseks varaks“, nagu viivislaene, makseraskuste tõttu restruktureeritud laene või sundtäitmisel olevat vara.

Siiski peavad järelevalveasutused seda vara nõuetekohaselt käsitlema. Esiteks peame tagama, et 2. ja 3. tasandi vara on pankade bilansis nõuetekohaselt määratletud ja liigitatud. Teiseks peavad järelevalveasutused jälgima mõlemat liiki vara väärtuse hindamise nõuetekohasust. Eelkõige kehtib see suurte ja keerukate pankade puhul. Sarnaselt viivislaenude puhul kasutatava lähenemisviisiga peavad pangandusjärelevalve asutused tagama, et pangad hindavad vara väärtust nõuetekohaselt või kajastavad väärtuse alahindamise võimalikult kiiresti kasumi/kahjumi kontol.

24. Kuidas võiks teie arvates reguleerida varipanganduse üksuseid?

Pangandusväline rahastamine on alternatiiv pankade pakutavale rahastamisele ja toetab reaalmajandust. Varipangandus mitmekesistab laenupakumist, kuid seotuse tõttu pankadega võib see otseselt või kaudselt tekitada süsteemseid riske. Seega on tähtis nende riskidega tegeleda ja teha kindlaks asjakohased poliitikameetmed nende vältimiseks ja varipanganduse üksuste läbipaistvuse tagamiseks. Mida läbipaistvamad on need riskid, seda täpsem on nende hind.

Selles valdkonnas on tehtud palju edusamme. Finantsstabiilsuse nõukogu on alates selle loomisest 2009. aastal töötanud selle nimel, et muuta varipangandus vastupidavaks turupõhiseks rahastamisvahendiks. Peale selle avaldas Euroopa Komisjon 2013. aastal teatise, milles toodi välja mitu prioriteeti, nagu varipangandussektori läbipaistvus ja rahaturufondide raamistiku kehtestamine. Rahaturufondid pakuvad lühiajalist rahastamist finantseerimisasutustele, äriühingutele ja valitsustele. 20. juulil 2017 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta. Määruse mitme meetme eesmärk oli vähendada nende fondide kaitsetust investorite väljumise ees.

Arvestades varipanganduse tähtsust makromajanduslikule finantsstabiilsusele, tuleb igal juhul jätkata selle hoolikat jälgimist.

25. Kas Teie arvates toimib kriisilahendamise raamistik tõhusalt, arvestades pankade Banco Popular, Banca Popolare di Vicenza ja Veneto Banca juhtumeid?

Hiljutised juhtumid näitavad, et 2014. aastal pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning ühtse kriisilahenduskorra määrusega loodud Euroopa kriisilahendamise raamistik on osutunud tõhusaks.

Üks selline juhtum on panga Banco Popular hiljutine kriisilahendus eelmise aasta juunis. Kui EKP oli kindlaks teinud, et Hispaania suuruselt kuues pank on maksejõuetuse ohus või tõenäoliselt satub maksejõuetusse, võttis Ühtne Kriisilahendusnõukogu 6. juunil 2017 vastu kriisilahenduskava (mida toetas Euroopa Komisjon ja mille viis ellu Hispaania kriisilahendusasutus Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB)) ja korraldas kontserni müügi sobilikule ostjale. Sellega täitis EKP oma pädevust kaitsta finantsstabiilsust, tagada olulised funktsioonid ja vältida maksumaksja raha kasutamist. Panga Banco Popular kontorid avati 7. juuni hommikul nagu tavaliselt, ilma, et oleks kasutatud ühtki senti avaliku sektori rahast või tekitatud tagajärgi finantsturgudele ja üldsusele, hoolimata sellest, et kriisilahendusasutus kasutas oma erakorralist õigust aktsiaid, täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvaid instrumente ning teise taseme omavahenditesse kuuluvaid instrumente alla hinnata ja konverteerida.

Sellele pangandusliidu esimesele kriisilahendamise kogemusele järgnesid juhtumid Itaalias, kus Euroopa ametiasutused tegid samuti tihedat koostööd ELi määruse kohaldamisel.

EKP teatas 23. juunil 2017, et pangad Banca Popolare di Vicenza ja Veneto Banca on maksejõuetuse ohus või tõenäoliselt satuvad maksejõuetusse ning Ühtne Kriisilahendusnõukogu otsustas, et nende pankade suhtes kriisilahendusmeetmete võtmine ei ole avalikest huvidest lähtuvalt õigustatud. Sellest johtuvalt likvideeriti pangad Itaalia maksejõuetusmenetluse raames.

Mainida võiks ka viimast Läti panga ABLV ja selle Luksemburgis asuva tütaretttevõtja juhtumit. Need pangad tunnistati maksejõuetuse ohus olevaks või tõenäoliselt maksejõuetusse sattuvaks 23. veebruaril ja nad likvideeritakse siseriikliku õiguse alusel.

Kuigi pangandusliidu ülesehitamist on saatnud tohutu edu, tuleb neist juhtumitest õppida. Esiteks saab maksejõuetuse raamistikke täiendavalt ühtlustada, sest nad on alternatiiv kriisilahendusele, mida viiakse läbi hoopis ühises ELi raamistikus. Teiseks on vaja tugevdada ka kriisilahendamise raamistikku, et tulla toime likviidsuspõhise kriisiga, parimal juhul lihtsate, kiirete ja piisavalt usaldusväärsete vahendite ja menetluste abil. Samuti tuleb jätkata tööd kriisilahenduse kavandamise protsessi tugevdamisega, sealhulgas määraates kõigi üksuste puhul kindlaks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude ja seda seirates (võttes alati arvesse iga kontserni konkreetseid asjaolusid), kavandades kriisilahendusstrateegiaid või keskendudes rohkem õigeaegse ja ajakohase teabe kogumisele. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi käimasolev reform annab võimaluse lisada praegusesse süsteemi teatavad tähtsad tegurid ja muuta Euroopa kriisilahendamise raamistikku veelgi tugevamaks ja töökindlamaks.

25. Millised on Teie seisukohad võimalike sammude kohta sellise pangandusliidu väljakujundamise suunas, mis hõlmab Euroopa hoiuste tagamise skeemi ja eelarvepõhist kaitsemeetet, sealhulgas pangandusliidu kehtivate õigusaktide vajalikku rakendamist ja käimasolevat tööd riskide jagamise ja vähendamise valdkonnas?

Pangandusliidu väljakujundamine on koos kapitaliturgude liiduga majandus- ja rahaliidu prioriteet. Kui eelarveriske ei jagata, on finantsliit eriti oluline šokkidega toime tulemiseks. Lisaks suurendab finantsstabiilsust ja rahapoliitika tõrgeteta ülevõtmist see, kui pankadele luuakse pangandusliidus võrdsed tingimused.

Nagu eespool mainitud, on kriisist alates juba ellu viidud põhjalikke reforme koos panganduseeskirjade ümberkujundamise ning ühtse järelevalvemehhanismi ja ühtse kriisilahenduskorra loomisega. Sellest tulenevalt on pangad nüüd paremini kapitaliseeritud ja oluliselt vastupidavamad ning nende maksevõime ja likviidsus on suurenenud ja finantsvõimenduse määr tõusnud.

ELi nõukogu leppis 2016. aasta juunis kokku pangandusliidu väljakujundamist käsitlevas tegevuskavas. See sisaldab meetmeid pangandusliidu riskide vähendamise ja jagamise kohta. Praegu uuritakse nende meetmete kõige asjakohasemat järjekorda ja töötatakse tegevuskava toimivaks muutmise kallal, nagu nõuti euroala 2017. aasta tippkohtumisel. Liikmesriigid peaksid otsustama, millisel määral tuleks riskide vähendamise ja jagamise meetmed võtta paralleelselt või järjekorras.

Suuri edusamme tehakse seoses tegevuskavas ette nähtud riskide vähendamise meetmete ja Euroopa Komisjoni 2016. aasta novembri seadusandlike ettepanekutega, mille kahe elemendi (võlausaldajate nõuete rahuldamisjärgud ja IFRS 9) suhtes on juba kohaldatud kiirmenetlust. Paketi teiste osade üle peetakse läbirääkimisi. Viivislaenu on endiselt ELi pangandussektori suurim probleem. Vaja on tegeleda kriisi tagajärgedega ja ennetada viivislaenude kuhjumist tulevikus.

Euroopa Komisjoni hinnangul, mida ka teised institutsioonid jagavad, on pangandussektori riske märkimisväärselt vähendatud ja praegu on aeg liikuda edasi pangandusliidu kahe puuduva elemendiga: Euroopa hoiuste tagamise skeem ja ühtse kriisilahendusfondi ühine kaitsemeede.

Euroopa hoiuste tagamise skeem on pangandusliidu kolmas samm ja seega kõige olulisem puudujääk liidu ülesehituses. Täiemahulise hoiuste tagamise skeemiga loodaks pangandusliidus võrdsed tingimused ja edendataks finantsintegratsiooni. Nüüd kui järelevalve ja pankade kriisilahendus on tsentraliseeritud, aitaks hoiustajatele sama tagatise andmine sõltumata nende asukohast tasakaalustada pangandusliidus vastutust ja kohustusi. Konsensuse saavutamiseks pakkus Euroopa Komisjon välja pragmaatilise kursi, mis hõlmab Euroopa hoiuste tagamise skeemi järgjärgulist kasutuselevõttu. Selles läbivaadatud ettepanekus ei hõlma edasikindlustuse esimene etapp riskide jagamist ja see peaks aitama kaasa selle kiirele rakendamisele.

Ühtse kriisilahendusfondi ühise kaitsemeetme kohta on juba olemas poliitiline kokkulepe rakendada seda hiljemalt üleminekuperioodi lõpuks. Tegevuskavas nähakse ette võimalus muuta see toimivaks juba varem, olenevalt riski vähendamise meetmetega seotud edusammudest. Ollakse üldisel arvamusel, et Euroopa stabiilsusmehhanism oleks selle tagamiseks sobiv. Kiired edusammud ühise kaitsemeetme valdkonnas on tähtsad ühtse kriisilahenduskorra usaldusväärse tagamiseks.

Praegu on suurepärane võimalus rajada täiemahuline pangandusliit, mis tagab Euroopa pankadele võrdsed tingimused ja suurendab nende vastupidavust tulevastele kriisidele. Riskide vähendamise meetmed aitavad luua vajalikku konsensust, et teha riskide jagamisel edusamme. Samal ajal aitavad riskide jagamist hõlmavad meetmed neid ka vähendada. Liikmesriikide ülesanne on valida kõige asjakohasem järjekord. Protsessi lõpus aitab täiemahuline pangandusliit säilitada finantsstabiilsust ja sellest tulenevalt soodustab rahapoliitika tõrgeteta ülevõtmist.

26. Mis on veel puudu majandus- ja rahaliidu süvendamisest?

Kui euroala loodi, arvati, et hinnastabiilsus ning stabiilsuse ja kasvu pakti kaudu koordineeritav usaldusväärne eelarvepoliitika tagavad koos rahaliidu makromajandusliku stabiilsuse. Mehhanismid ei olnud piisavad, et vältida konkurentsivõime erinevusi, mis tõid kaasa jätkusuutmatu tasakaalustamatuse suurenemise peamiselt lühiajalise võlaga rahastatud euroalas.

Tasakaalustamatuse vallandumisel ei olnud euroala liikmesriikidel kohandamismehhanismina toimivat vahetuskurssi. Jäikus töö- ja tooteturgudel läks kalliks maksma tööhõive ja toodangu valdkonnas. Lisaks kahjustas euroala finantssektori killustumine ja nimiväärtuse muutmise kartus ühtse rahapoliitika ülevõtmiskorda, nii et majandustegevuses osalejatele kehtivad rahastamistingimused määras nende asukohariik.

Kuigi kriisi jooksul ellu viidud reformid on märkimisväärselt suurendanud majandus- ja rahaliidu vastupidavusvõimet, on vaja teha rohkem, et valmistada majandus- ja rahaliitu piisavalt ette järgmiseks kriisiks. Majandus- ja rahaliidu süvendamisega kaasneb selle ülesehituse reformimine, et suurendada selle vastupidavusvõimet ning kehtestada vajalikud mehhanismid, et esiteks ennetada šokke ja teiseks kohaneda tekkivate šokkidega.

Kriisiennetus hõlmab rahaliidu riskide vähendamist esmalt finantssektoris, kus on juba ellu viidud põhjalikke reforme, ja teiseks liikmesriikide majanduses, kus vastupidavus tuleb tagada asjakohaste struktuurireformidega, mis ennetavad konkurentsivõime erinevusi. Struktuurireformid on majandus- ja rahaliidu peamine riskide vähendamise mehhanism. Peale selle, et struktuurireformid edendavad tõelist lähenemist, võimaldavad need ära kasutada potentsiaalset kasvu ning toetavad jätkusuutlikke töökohti ja jätkusuutlikku majanduskasvu. Ent isegi kui lähenemine oleks täielik, ei suudaks euroala ennetada kõiki makromajanduslikke šokke. Seepärast on vaja ka kriisiohjamise vahendeid.

Finantsliit võib edendada riskide jagamist erasektoriga. Finantsintegratsiooni edendamiseks on tarvis nii kapitaliturgude liitu kui ka pangandusliitu. Et kasutada ära täiemahulist pangandusliitu, on vaja ühtse kriisilahendusfondi ühist kaitsemeetet ja Euroopa hoiuste tagamise skeemi (vt eelmist küsimust).

Samuti nõutakse aina rohkem euroala makromajandusliku stabiliseerimise suutlikkuse loomist, et seista vastu ränkadele šokkidele, mis käivad üle jõu riiklikele automaatsetele stabilisaatoritele. Selle pooldajad leiavad, et ränga negatiivse šoki korral võiks see täiendada riiklike eelarve stabilisaatoreid. Seda võib kasutada ka nõuetekohase eelarvepoliitika elluviimise toetamiseks, aidates nii kaasa euroala asjakohase poliitikameetmete kombinatsiooni rakendamisele ja vähendades stabiliseerimisel liigset tuginemist rahapoliitikale. Selle stabiliseerimissuutlikkuse loomise korral tuleks võtta arvesse moraalariskiga seotud probleeme ja luua stiimulid usaldusväärse majanduspoliitika elluviimiseks, mis hõlmab muu hulgas jätkusuutlikku riigi rahandust või struktuurireforme, mis tagavad suurema tõelise lähenemise ning suurendavad riikide majanduse vastupidavusvõimet.

Nagu on kirjeldatud allpool, suurendaks majandus- ja rahaliidu suutlikkust säilitada finantsstabiilsus ka Euroopa stabiilsusmehhanismi tugevdamine.

Kõik need reformid toovad kaasa euroala riikide majanduse tihedama integratsiooni, mis tingib suveräänsete õiguste üleandmise. Sellise suveräänsete õiguste üleandmisega peab kaasnema nõuetekohane demokraatlik vastutus, milles on suurem roll riikide parlamentidel ja Euroopa Parlamendil.

27. Milliseks peate EKP ülesannet, kui Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) muudetakse Euroopa Valuutafondiks (EMF)?

Alates Euroopa stabiilsusmehhanismi loomisest 2012. aastal on see täitnud tähtsat rolli euroala finantsstabiilsuse kaitsjana. ESM ja sellele eelnenud Euroopa Finantsstabiilsuse Fond (EFSF), mis loodi 2010. aastal, on andnud finantsabi kokku viiele liikmesriigile. Viis aastat hiljem on juhid andnud sõnaselge korralduse arutada institutsiooni tuleviku üle. On tekkinud võimalus töötada välja euroala terviklik turvavõrk. Euroopal peaksid olema oma kriiside ohjamiseks vajalik suutlikkus ja vahendid, kuid samal ajal peab ta jääma avatuks Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) tegevusele.

Puhtalt institutsioonilisest vaatenurgast peaks Euroopa stabiilsusmehhanism kuuluma ELi raamistikku. See suurendaks raamistiku demokraatlikku vastutust, kuid kui see eeldab aluslepingute muutmist, võivad läbirääkimised venida pikale. Seni ei tohiks lasta käest võimalust institutsiooni tugevdada ja jõustada, et kaasata see õigel ajal ühenduse raamistikku. Euroopa stabiilsusmehhanismil kui kriisiohjamisega tegeleval institutsioonil peaksid olema asjakohased vahendid oma ülesande täitmiseks.

Näib, et valdavalt ollakse kokkuleppel, et Euroopa stabiilsusmehhanism oleks sobilik ühtse kriisilahendusfondi ühise kaitsemeetme tagamiseks.

Samuti oodatakse, et Euroopa stabiilsusmehhanismil oleks tulevikus koostöös Euroopa Komisjoniga suurem roll finantsabiprogrammides, eelkõige programmide kavandamises ja seires.

Seoses mehhanismi ja EKP koostoimega, peaksime esiteks meeles pidama, et EKP ja Euroopa stabiilsusmehhanismi pädevused on erinevad. EKP põhieesmärk on tagada euroala hinnastabiilsus, Euroopa stabiilsusmehhanism on aga eelarvepoliitiline institutsioon, mis vastutab euroala finantsstabiilsuse säilitamise eest, andes kindlatel tingimustel euroala riikidele finantsabi. Need pädevused täiendavad üksteist: hinnastabiilsus on finantsstabiilsuse vajalik tingimus ja finantsstabiilsus omakorda aitab rahapoliitikat tõrgeteta üle võtta. Seepärast peaks tugevdatud ja finantsstabiilsuse säilitamiseks vajalike vahenditega Euroopa stabiilsusmehhanism olema toetav, et EKP saaks täita oma pädevust.

Viimasena mainitagu, et ei eeldata Euroopa stabiilsusmehhanismi muutumist rahapoliitiliseks institutsiooniks. Kuigi on mõistetav, et Euroopa stabiilsusmehhanismi ja Rahvusvahelise Valuutafondi rollis on sarnasusi, võib võimalike segaduste vältimiseks olla soovitatav nimetada stabiilsusmehhanism tulevikus ümber Euroopa Valuutafondiks. Selle institutsiooni olemust sobivalt kirjeldavaid alternatiivseid nimesid on palju, kuid lõplik otsus on liikmesriikide teha.

28. Mida arvate vajadusest tagada rahapoliitika ja pangandusjärelevalve range lahusus ning millised reformid edendaksid ja soodustaksid Teie arvates sellist lahusust? Mida arvate praegusest institutsioonilisest korraldusest, et Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu tegutseb EKPga sama katuse all, seoses nõukogu konkreetsete tulemustega makrotasandi usaldatavusjärelevalves?

Praegune korraldus näib toimivat hästi. Krediidiasutuste järelevalve pädevuste täitmine EKPs on korraldatud viisil, mis austab täielikult EKP sõltumatust oma rahapoliitika ülesannete täitmisel. Kui EKP pädevusse anti 2014. aastal krediidiasutuste usaldatavusjärelevalve, leiti, et EKP kui euroala keskpang on nende uute ülesannete täitmiseks õige institutsioon, sest tal oli palju oskusteavet makromajandusliku ja finantsstabiilsuse küsimustes. Ka mitmes liikmesriigis vastutab keskpang pangandusjärelevalve eest.

Et kaks pädevust rangelt lahus hoida, võeti vastu põhjalik õigusraamistik (ühtse järelevalvemehhanismi määrus, EKP otsus rahapoliitika ja järelevalve funktsioonide lahususe rakendamise kohta, vahendusmenetluse vaekogu loomine, kodukorra muutmine, teabevahetuse konfidentsiaalsuse ja ametisaladuse eeskirjad), et kumbagi poliitilist funktsiooni täita vastavalt selle erieesmärkidele. Lisaks tagab EKP sisekorraldus, et järelevalveülesannete täitmisel osalevad töötajad on organisatsiooniliselt eraldi töötajatest, kes osalevad muude ülesannete täitmisel, ning et neil on ka erinevad aruandlusliinid. Ühtse järelevalvemehhanismiga seotud küsimustes on kasutusel uus menetlus (s.o vastuväidetest loobumise menetlus), et järelevalveotsuste vastuvõtmise protsess oleks kiire ja sõltumatu. Et see küsimus puudutab ka aruandekohustust, peab EKP teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu selle kohta, kuidas ta järgib kahe funktsiooni lahususe nõuet. Mõnda valdkonda saaks ehk veel peenhäälestada, näiteks EKP ühisteenuste toimimist või otsustusprotsessi, kuid kokkuvõttes töötab süsteem praeguses õigusraamistikus hästi. Igal juhul ei tohiks rahapoliitika ja järelevalve funktsioonide tõhus lahusus takistada võimaluse ja soovi korral kasutamast võimalusi, mida peaks pakkuma nende kahe poliitilise funktsiooni koondamine ühte institutsiooni.

Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on toiminud tõrgeteta alates selle loomisest. Suur osa selle edust tuleneb toetusest, mida EKP annab igal tasandil. Makrotasandi usaldatavuspoliitika on keskpankadele tähtis teema ja seepärast peaks EKP jätkama Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu juhtimist. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on üldiselt hästi toimiv organ, mille poliitika ei vaja suuri muudatusi, vaid mille struktuuri tuleks peenhäälestada. Selle praegune struktuur ja koosseis kajastab aga selle loomise ajal kehtinud institutsioonilist raamistikku, mis on aja jooksul palju muutunud. Üks peamisi muudatusi oli ühtse järelevalvemehhanismi ja ühtse kriisilahenduskorra kehtestamine. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja nende institutsioonide vahelist koostööd tuleks suurendada, arvestades nende ülesande võimalikku tähtsust makrotasandi usaldatavuspoliitika jaoks.

29. Mida arvate pangandussektori struktuurireformi kohta seoses pankrotistumiseks liiga suurte või omavahel liialt seotud asutustega?

Finantsstabiilsuse nõukogu on tihedas koostöös Baseli pangajärelevalve komiteega juba töötanud välja kriteeriumid pankade globaalse süsteemse olulisuse kindlakstegemiseks. Nende kriteeriumide alusel on praegu kolmkümmend krediidasutust liigitatud viide klassi (kuigi viies klass on hetkel tühi) vastavalt nende konkreetsele globaalse süsteemse olulisuse määrale ja kogu kahjumikatmisvõime nõuded suurenevad klassiti. Lisaks sisaldab ELi kapitalinõuete direktiiv kriteeriume, mille alusel määratletakse muud süsteemset olulised ettevõtjad (s.o pangad, kelle maksejõuetusel võivad olla süsteemsed tagajärjed ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele ja reaalmajandusele), kelle suhtes kohaldatakse ka täiendavat kapitalinõuet. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga aga kehtestatakse omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded, võttes arvesse ka panga suurust ja keerukust.

Kogu kahjumikatmisvõime nõuded ning omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded on suur samm edasi pankrotti minemiseks liiga suurte asutuste probleemiga tegelemisel. Eesmärk on tagada kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi tõhus ja usaldusväärne kohaldamine, vältides maksumaksja raha kasutamist.

D. EKP toimimine ning demokraatlik vastutus ja läbipaistvus

30. Milline saab olema Teie isiklik lähenemine sotsiaalsele dialoogile EKP?

EKP personaliküsimused ja tööhõivepoliitika on muutunud viimasel ajal nähtavamaks. EKP rolli laienedes muutuvad teatavad personalijuhtimise küsimused EKP sotsiaalse dialoogi kontekstis aina tähtsamaks. Minu arvamusel oleks väga positiivne veelgi suurendada koostööd personaliesindajate ja ametiühingutega, et töötada ühiselt näiteks järgmiste valdkondade täiustamise nimel: rahastamismudel, kvaliteetsete tööstandardite säilitamine ja töösuhte lõpetamise järgsed hüvitised. Sellistel põhimõtetel nagu läbipaistvus, partnerlus ja vastastikune austus põhinev sotsiaalne dialoog võib tuua konkreetset kasu kõigile. Personaliesindajaid tuleks õigel ajal teavitada kõigist personalile tähtsatest küsimustest ja nendega konsulteerida. Lisaks peab EKP Euroopa Keskpankade Süsteemi / eurosüsteemi tasandil personaliesindajatega järjepidevat viljakat dialoogi, mida tuleks säilitada valdkondades, kus EKP otsustusorganite otsused võivad mõjutada keskpankade tööhõivetingimusi.

31. Milliseid järeldusi teete EKP ja teiste tähtsaimate keskpankade (Föderaalreserv, Inglismaa Pank, ...) läbipaistvuspoliitika võrdlemisel?

Tänapäeval on rahapoliitika elluviimisel ülitähtis läbipaistvus ja hea kommunikatsioon, et edastada poliitikaga seotud teavet finantsturgudele ja üldsusele, et rahapoliitika suund oleks selge ja prognoositav. Rahapoliitika on usaldusväärsem ja tõhusam, kui üldsus seda paremini mõistab. Sama tähtis on asjaolu, et läbipaistvus on üks hea valitsemistava aluseid.

Ühelt poolt Föderaalreservi ja Inglismaa Panga ning teiselt poolt EKP läbipaistvuspoliitika on paratamatult erinevad, tulenevalt selliste institutsioonide olemuse, olude, ülesannete ja tegurite erinevusest. Üks sellistest olulistest aspektidest on eurosüsteemi keerukas rahvusvaheline olemus võrreldes teiste rahapoliitika institutsioonidega. See aga ei tähenda, et EKP läbipaistvusstandardid oleksid teiste standarditest madalamad. Otse vastupidi, EKP standardid on viimasel ajal kiiresti ja jõuliselt tõusnud. EKP viimaste aastate jõupingutusi oma läbipaistvuse suurendamise nimel tuleks tunnustada. Rahapoliitika valdkonna kohtumiste aruannete avaldamine ja päevakordade avalikustamine on kõigest mõned näited. Sellega seoses on ilmtingimata tähtis ja toetust vääriv EKP korduvalt kinnitatud kohustus oma läbipaistvusraamistikku läbi vaadata, kohandada ja ajakohastada.

32. Mida arvate EKP aruandekohustusest Euroopa Parlamendi ees ja selle edendamiseks vajalikest sammudest, eriti kord kvartalis majandus- ja rahanduskomisjoniga peetavate rahandusalaste arutelude kontekstis? Millised meetmed ja tulevased reformid tugevdaksid teie arvates EKP demokraatlikku aruandekohustust Euroopa Parlamendi ees?

Aruandekohustus tagab, et EKP tegutseb kooskõlas oma mandaadiga. See on vajalik vastukaal sõltumatusele, mis on hädavajalik, et EKP-l oleks võimalik sellist mandaati segamatult täita. EKP on saanud oma mandaadi otse ELi kodanikelt aluslepingute ratifitseerimisega ja seetõttu on EKP-l demokraatlikust vaatenurgast aruandekohustus ELi kodanike ja nende otse valitud esindajate ees, kes kuuluvad Euroopa Parlamenti.

EKP on aastate jooksul välja arendanud töökindla ja tervikliku aruanderaamistiku. Majandus- ja rahanduskomisjonis kord kvartalis toimuvad EKP presidendi kuulamised, arvukad ja mitmekesised küsimused, mida Euroopa Parlamendi liikmed saavad EKP-le selle peamise poliitika ja tegevuse kohta, teiste juhataste liikmete kuulamine konkreetsetel teemadel, EKP

aastaruande avaldamine ja esitlemine ning sellega seotud Euroopa Parlamendi resolutsiooni järelmeetmed, Euroopa Parlamendi presidendi ja EKP presidendi sage arvamuste vahetus ning ühtse järelevalvemehhanismi määramises esitatud paljud aruandekohustuse nõuded on ainult mõned näited, mis annavad tunnistust sellest, kui sügav ja sisutihe on EKP aruandekohustus Euroopa Parlamendi ees.

Selles kontekstis on kord kvartalis toimuv rahandusalane arutelu tähtis vahend, mis teeb ELi kodanike ja nende esindajate jaoks läbipaistvaks EKP rahapoliitilised otsused, iseäranis ajal, kui otsused, näiteks eelkommunikatsioon või tavapäratust rahapoliitikast väljumise strateegia pälvivad rohkem kriitilist tähelepanu. Usun, et praegune sage suhtlus näitab, et tegemist on väga kasuliku tavaga, mille puhul Euroopa Parlamendi liikmed ei pelga esitada kriitilisi küsimusi ja EKP esindajad ei hoidu esitamast võimalikult palju teavet ja selgitusi. Lisaks muudavad kuulamised sihipärasemaks majandus- ja rahanduskomisjoni valitud teemad ja teemade taustanalüüs rahapoliitika ekspertide poolt eelnevalt koostatud ülevaadetokumentide alusel ning see võimaldab parlamendiliikmetel laskuda EKPga palju ulatuslikumasse arutellu üldise majanduspoliitika kohta.

Nagu igas muus ELi poliitikavaldkonnas, täidab Euroopa Parlament oma põhilist kontrolli- ja tasakaalufunktsiooni, mis tuleb säilitada ja tagada. Ka edaspidi peaks aruanderaamistik olema tõhus ja vastama uutele vajadustele ja ülesannetele ning vajaduse korral tuleb suhtlust laiendada. Rahandusalase arutelu eesmärk peaks olema tagada EKP strateegia selgus ja sihipärasus ning edukas ja tõhus rakendamine. Seda võiks täiendada spetsiifiliste temaatiliste koosolekutega, mis võimaldavad süvitsi analüüsida ja arutada erilist huvi pakkuvaid valdkondi. Kokkuvõttes peab EKP ja tema peamise vastaspoole Euroopa Parlamendi suhtlus aruandekohustuse raames jääma lähedaseks ja tugevaks.

33. Mida peate EKP kõige olulisemateks riskideks ja probleemideks praegusel ajahetkel?

Hoolimata sellest, et viimastel aastatel on võetud erakorralisi ebastandardseid meetmeid, jääb euroala inflatsioon prognooside kohaselt veel mitmeks aastaks siiski alla 2 % võrdlusmäära. Selline asjade seis põhjendab euroala majandus- ja rahandustingimuste ning seni võetud meetmete mõju pidevat ümberhindamist. Vahepeal peab EKP olema valvas ka finantsriskide liigse suurenemise suhtes praeguses väga madalate intressimäärade ning leebete monetar- ja finantstingimustega keskkonnas.

Heites pilgu tulevikku ootavad euroala rahapoliitikat ees mõned suured ülesanded. Mõnega neist tuleb tegeleda üsna varsti, teised on laadilt pikemaajalised. Lühemas perspektiivis ja niivõrd kui inflatsioon liigub püsivalt eesmärgi suunas, peab EKP hindama, kuidas normaliseerida oma rahapoliitikat. See hõlmab nii vara ostmist varaostukava raames kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäära, mis on praegu negatiivsed. Tulevikus tuleb netovara ostude korrigeerimine siduda inflatsioonieesmärgi saavutamisel tehtud edusammudega. Kui netoostud lõpetatakse, võib jätkata normaliseerimisega, tõstes hoiustamise püsivõimaluse määra ja rahapoliitika muid määrasid.

Peale praeguse madala inflatsioonimäära tekitatavate probleemide ja vajaduse lõpuks rahapoliitika normaliseerida, ootab pikemas perspektiivis rahapoliitikat ees üsna heidutav probleem seoses asjaoluga, et tulevikus jäävad intressimäärad tõenäoliselt väga madalaks. Nimelt viitavad tõendid, et nn loomulik intressimäär on viimaste aastate jooksul arenenud majandusega riikides langenud ja võib praeguseks olla nullilähedane või isegi negatiivne. Olenemata selle põhjustest (demograafilised, tehnoloogilised vms), tekitavad sellised madalad

loomulikud intressimäärad märkimisväärseid raskusi tavapärasele intressimäära poliitikale.

Säärastes oludes näib, et mõned hiljutised meetmed, nagu varaostukavad või lühiajaliste intressimäärade eelkommunikatsioon, jäävad keskpankade arsenalis, sest need on osutunud kasulikuks pikaajaliste intressimäärade vähendamisel, kui lühiajalised määrad püsivad efektiivse alampiiri lähedal. Ent ka sellisel poliitikal on oma puudused. Seetõttu võib osutada vajalikuks kaaluda põhjalikumalt rahapoliitika strateegia võimalikku korrigeerimist. Kuigi kõik rahapoliitika strateegia muudatused kuuluvad keskpankade vastutusalasse, tasub meeles pidada, et rahapoliitika ei suuda enamasti tõsta loomulikke reaalinintressimäärasid. Need olenevad valdavalt reaalsest teguritest, nagu demograafiline ja tehnoloogiline areng. Seetõttu lasub vastutus loomulike määrade tõstmise eest muudes poliitikavaldkondades, nagu eelarvepoliitika ja eelkõige struktuurireformid. Järelikult, kuigi rahapoliitikaga on viimaste aastate jooksul palju saavutatud, suudame suure ja stabiilse majanduskasvu perioodi ja euroala hinnastabiilsuse tagada ainult kõigi majanduspoliitika kujundajate ühiste jõupingutustega.

34. Arvestades Euroopa Ombudsmani hiljutist aruannet ja Euroopa Parlamendi soovitusi viimases EKPd käsitlevas raportis, mis võeti vastu 2018. aasta veebruaris, mida arvate:

- 1) vajadusest avaldada EKP nõukogu liikmete majanduslike huvide deklaratsioonid, et vältida huvide konflikte;**
- 2) vajadusest tagada EKP nõukogu liikmete kaheaastane sarnasel ametikohal töötamisest hoidumine pärast nende volituste lõppemist;**
- 3) asjaolust, et EKP juhatuse liikmed peaksid põhimõtteliselt hoiduma olemast samaaegselt liikmed foorumites või muudes organisatsioonides, kuhu kuuluvad EKP järelevalve alla kuuluvate pankade juhid?**

EKP on institutsioon, millele on usaldatud avalikku huvi teenivad ülesanded ja seepärast on äärmiselt tähtis, et kõigilt EKP töötajatelt, kuid eriti selle otsustusorganite liikmetelt, nõutaks kõrgeimate eetiliste standardite järgimist, et vältida võimalikke huvide konflikte ning tagada võimalikult kõrgetasemeline kohusetunne, pädevus, tõhusus ja läbipaistvus.

Seoses nõudega avaldada finantshuvide deklaratsioonid nõustun iga meetmega, mis suurendab selliste avaliku sektori institutsioonide nagu EKP läbipaistvust ja vastutust, mis on nende sõltumatuse vajalikud eeltingimused. Hispaania valitsuse liikmena järgin juba praegugi sellist nõuet ja olen kohustatud avalikustama kõik finants- või erahuvid nii enne ministeeriumisse tööle asumist kui ka pärast sealt lahkumist.

Mis puudutab sarnasel ametikohal töötamisest hoidumist, siis ma ei ole isiklikult sellise vaheaja vastu, mis aitab vältida võimalikke huvide konflikte. Ka Hispaania õiguses (*Ley 3/2015, de 30 de marzo, reguladora del ejercicio del alto cargo de la Administración General del Estado*), mida pean järgima, reguleeritakse üksikasjalikult ameti ja palgaga seotud vastuolusid avaliku sektori kõrgemate ametnike ametiajal ja pärast seda.

Seoses viimase küsimusega leian, et EKP juhatuse liikmed peavad olema kontaktis päriselu ja reaalmajandusega, et olla täielikult kursis süsteemi osalejate arvamuste, kahtluste ja probleemidega. Seda võib saavutada eri viisidel, kuigi mitte kõik need ei ole sobivad, et vältida võimalikke huvide konflikte.

35. Kuidas hindate EKP osalemist finantsabiprogrammides? Kuidas muutub Teie arvates tulevikus EKP võimalik osalemine finantsprogrammides?

EKP osalemist finantsabiprogrammides, nagu see on sätestatud teise majanduse juhtimise paketi määruuses ja Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingus, on vahel kritiseeritud, kuid leian, et see võis olla kriitilistel hetkedel vajalik. Igal juhul tuleb võtta arvesse sellise osalemise konteksti: ajasurvet, turustressi, ebatäielikku teavet, väga vähest kogemust rahaliidu suurte kohandustega ning piisava ja täpse õigusraamistiku puudumist kriisidega toime tulemiseks.

Sellises stsenaariumis piirdus kohaldatavates teistes õigusaktides ette nähtud EKP osalemine põhimõtteliselt nõustamise ja oskusteabe jagamisega valdkondades, mis olid tähtsad rahapoliitika nõuetekohase toimimise, finantsstabiilsuse ning liidu üldise majanduspoliitika toetamise seisukohast. EKP (koos Euroopa Komisjoni ja Rahvusvahelise Valuutafondiga) jagas teavet eurorühmale ja Euroopa stabiilsusmehhanismi juhatajate nõukogule, mis oli ainus otsustusorgan.

Sellest rollist hoolimata ja kuigi EKP jäi täiesti sõltumatuks, on tekkinud teatavaid küsimusi ja kahtlusi seoses EKP võimaliku sekkumisega riikliku suveräänsuse alla kuuluvatesse küsimustesse ja/või võimalike huvide konfliktidega ning seetõttu leian, et tulevikus piirdub EKP finantsabiprogrammide puhul ainult järelevalve ja programmide hindamise valdkonna nõustamisega.

Nüüdsest on tulevaste kriisidega toimetulek palju hõlpsam tänu töökindlamale ja terviklikumale kriisiohjamise raamistikule, mis hõlmab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning endiselt väljakujunemata pangandusliitu, mis kindlasti aitavad vähendada EKP kaasamise vajadust.

36. Mida peaks EKP konkreetselt tegema selleks, et tulevikus kandideeriksid naised EKP kõrgetele ametikohtadele, ja selleks, et suurendada EKP üldist soolist mitmekesisust?

Sooline mitmekesisus on äärmiselt tähtis teema ja meie peamised institutsioonid peavad olema eeskujuks ülejäänud ühiskonnale. Seetõttu on tähtis, et EKP ning teised avaliku ja erasektori üksused edendaksid naiste juurdepääsu kõrgeimatele ametikohtadele. Kahe järgmise aasta jooksul peab EKP valima neli uut juhatuse liiget. Kõik liikmed, kelle mandaat lõpeb, on mehed, nii et meil tekib suurepärase võimalus valida sooliselt tasakaalustatum juhatuse ja jõuda lähemale soolisele võrdõiguslikkusele.

EKP teeb juba tööd soolise mitmekesisuse tagamise nimel, toetades mitmekesisust ja kaasavat töökeskkonda ning kehtestades erieesmärgid naiste arvu suurendamiseks juhtivatel ametikohtadel. Siiski tuleks teha rohkem edusamme eelkõige seoses juhtivate ametikohtadega ja järgnevatel aastatel jääb tähtsaks ülesandeks kaotada klaaslagi.

37. Millised on Teie arvamusel võimalused edendada EKP aruandekohustust Euroopa Kontrollikoja ees seoses EKP tegevuse tõhususega?

EKP sõltumatuse nõudest tulenevalt piirdub Euroopa Kontrollikoja volitus EKP juhtimise tõhususe hindamisega, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287. Eesmärk on säilitada tasakaal, kui ühel pool kaalukaussi on avaliku sektori vahendite usaldusväärne finantsjuhtimine ja kodanike piisav teavitamine ning teisel pool EKP otsuste eraldamine igasugusest poliitilisest survest, mis on EKP mandaadi nõuetekohase täitmise eeltingimus. Igal juhul on positiivne lähiminevikus ilmnenud EKP valmisolek teha koostööd

ja vastata Euroopa Kontrollikoja soovitustele ning EKP võetud kohustus kohandada oma aruanderaamistikku rohkem tulevaste ülesannetega.

38. Mida arvate asjaolust, et nõukogu on üks kord eiranud Euroopa Parlamendi arvamust juhatuse liikme ametisse nimetamise kohta?

Euroopa Liidu toimimise lepingu (artikli 283) kohaselt nimetab Euroopa Ülemkogu EKP juhatuse presidendi, asepresidendi ja neli liiget nõukogu soovitusel, kes on eelnevalt konsulteerinud Euroopa Parlamendi ja EKP nõukoguga. See tähendab, et juhatuse liikmete valimise eest vastutab ainult nõukogu.

Järelikult kui nõukogu teeb otsuse, mis ei vasta Euroopa Parlamendi väljendatud arvamusele, ei tähenda see, et nõukogu eiras seda arvamust. See tähendab, et pärast arvamuse analüüsimist ja hindamist tegi nõukogu siiski teistsuguse otsuse.

Küsimuses mainitud konkreetsel juhul ei seatud Euroopa Parlamendi arvamuses kahtluse alla kandidaadi saavutusi, vaid juhiti tähelepanu ainult asjaolule, et ta ei ole naissoost.

39. Kuidas kavatsete isiklikult suurendada soolist tasakaalu EKPs?

Nagu küsimuse nr 36 vastuses mainisin, on sooline tasakaal minu jaoks prioriteet mitte ainult võrdõiguslikkuse pärast, vaid ka kui majandusliku tõhususe tingimus. On palju tõendeid, et mitmekesisus ja kaasatus parandavad tulemuslikkust ning sooline tasakaal on mitmekesisuse edendamise vahend. Seetõttu peaksime kõik tegema oma pädevus- ja vastutusvaldkonnas tööd selle nimel, et kaotada takistused, mis ei lase naistel töömaailmas edu saavutada.

Kui mind valitakse asepresidendiks, jätkan selle põhimõtte toetamist samamoodi kui minevikus, nagu tõendavad ametissenimetamised, mille eest vastutan: majandusministeeriumi kaheksast kõrgeast ametikohast kuuel töötavad naised, sealhulgas kõik kolm riigisekretäri, riigikassa peasekretär ning tööstuse ja VKEde valdkonna peasekretär.

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Euroopa Keskpanga asepresidendi ametisse nimetamine
Viited	N8-0053/2018 – C8-0040/2018 – 2018/0804(NLE)
Konsulterimise / nõusolekutaotluse kuupäev	20.2.2018
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ECON
Raportöörid nimetamise kuupäev	Roberto Gualtieri 23.1.2018
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	26.2.2018
Vastuvõtmise kuupäev	27.2.2018
Lõpphääletuse tulemus	+ : 27 - : 14 0 : 13
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Burkhard Balz, Hugues Bayet, Pervenche Berès, Udo Bullmann, David Coburn, Esther de Lange, Markus Ferber, Jonás Fernández, Neena Gill, Roberto Gualtieri, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Cătălin Sorin Ivan, Petr Ježek, Wolf Klinz, Georgios Kyrtsos, Philippe Lamberts, Werner Langen, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Gabriel Mato, Costas Mavrides, Bernard Monot, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Stanisław Ożóg, Dimitrios Papadimoulis, Dariusz Rosati, Pirkko Ruohonen-Lerner, Anne Sander, Alfred Sant, Molly Scott Cato, Pedro Silva Pereira, Theodor Dumitru Stolojan, Kay Swinburne, Ramon Tremosa i Balcells, Ernest Urtasun, Marco Valli, Tom Vandenkendelaere, Jakob von Weizsäcker
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Enrique Calvet Chambon, Jan Keller, Verónica Lope Fontagné, Paloma López Bermejo, Thomas Mann, Michel Reimon, Tibor Szanyi, Romana Tomc, Miguel Urbán Crespo, Roberts Zīle
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Zbigniew Kuźmiuk, Edouard Martin, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra
Esitamise kuupäev	6.3.2018